
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Csenyéte Község Önkormányzata

2023-2028.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	10
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása	12
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	49.
.....	58
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	64
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	70
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	61
.....	61
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	62
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	63
1. A HEP IT részletei	63
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	63
A beavatkozások megvalósítói.....	64
Jövőképünk	65
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	65
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	79
3. Megvalósítás.....	88
A megvalósítás előkészítése	88
A megvalósítás folyamata	88
Monitoring és visszacsatolás	90
Nyilvánosság	90
Érvényesülés, módosítás	91
4. Elfogadás módja és dátuma	91

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Csenyéte Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Csenyéte község Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, az Encsi kistérségben/Járásban található. Miskolctól közúton kb. 50 kilométerre északkeletre fekszik. [Felsőgagy](#) 3 km-es, [Gagyapáti](#) 9 km-es távolságban található. A legközelebbi város: [Encs](#) kb. 25 km-re van.

A települést [1243](#)-ban említik először, Chenata néven. [1322](#)-ben Chenete, [1323](#)-ban Cheueche, [1327](#)-ben Chenete, [1332](#)-ben Chete, Heche, Hethe neveken volt említve.

A tatárjárás óta különböző dokumentumokból ismert, Csenyétéről először egy 1308-as dokumentumban történik említés. [1279](#)-ben [IV. László](#) király Lőrinc fia Miklós zólyomi ispánnak adta.

Az 1300-as évek elején az Alsógagyról idevezető utat is említették egy oklevélben.

[1322](#)-ben Lőrinc fia Miklós fia Leukus fiai László és Miklós nővérüknek, Eles (dictus) János mester feleségének adták leány negyedbe, még [1323](#)-ban is az ő birtoka volt.

A 18. század elejei pestisjárvány nyomán szinte teljesen elnéptelenedett, de a század közepétől folyamatosan újra benépesedő község, amennyire meg tudjuk ítélni, mindig a szegény kistalpak közé tartozott. Csenyétén uradalom nem volt, a nem különösebben termékeny határt hétszilvafás nemes családok művelték, akik együtt éltek a felsőgagyai uradalomhoz tartozó néhány jobbágycsaláddal. „Csenyéte, nincsen benne kenyérke” - tartotta a mondás, talán valami túlzással, mert kenyérre, tejre mintha általában tellett volna csenyéteieknek, csak annál sokkal többre nem nagyon.

A [19. században](#) telepedtek meg a [cigányok](#), akik jelenleg a település szinte teljes lakosságát adják.

A 19. század közepén már mintegy 90 család élt a faluban, s a családok, lakóházak s népesség száma a következő évszázadban nagyjából változatlan volt. A lakosság száma 600-700 körül tetőzik a 20. század első évtizedeiben, s ezen a szinten marad az ötvenes évekig.

Havas Gábor 1989-es felmérése szerint Csenyétén 85 család, összesen 307 fő élt. (Az 1960-as népszámlálás szerint Csenyétén még 582 lélek élt.) 1960 és 1989 között a népességcsere is nagyon erőteljesnek tűnt. Bár a cigány népesség arányáról nem rendelkezünk megbízható adatokkal, azt tudjuk, hogy az iskolába járó gyerekek között mennyi volt a cigánynak minősítettek aránya. Nos, 1960-ban a csenyétei iskolába még 87 gyerek járt, s azoknak alig több mint egyharmada, vagyis 30 gyerek volt cigány. 1989-ben 55 7-16 éves gyerek élt Csenyétén. Mindegyikük cigány volt. A cigány népesség számáról 1989-re és az azt követő évekre vannak már pontos adataink, melyek saját felméréseinkből származnak. Ezek szerint 1989-ben a lakosság 81,4 százaléka roma. Csenyéte népessége 1996-ra 328 főre nőtt, a cigányság részaránya pedig 91,5 százalékra emelkedett. Az is világos volt 1989-ben, hogy a csenyétei cigányság már 1989-re „csapdába került”. Ahogy a község elcigányosodott, az országos településhálózat-fejlesztési terv prognózisaival ellentétben, a népesség csökkenése megállt, sőt még valamelyest növekedni is kezdett. Ugyanakkor 1989-1996 között a községben a munkanélküliek arány 50 % feletti volt. A tartós munkanélküliség következtében a lakosság túlnyomó többsége már a munkanélküli segélyre is elvesztette a jogát - a családok egy részében az egyetlen készpénzforrás a családi pótlék. A faluból való kivándorlás és a faluba való bevándorlás mérlege is azért stabilizálódik, sőt fordul feltehetőleg enyhén pozitívrá, mert egyrészt nincs hova elköltözniük a csenyétei cigányoknak, másrészt a faluból korábban városokba vándoroltak, városi munkájukat és lakásukat veszítve, utolsó lehetőségként a Csenyétére való visszaköltözést találják az egyetlen megoldásnak.

2001-es népszámláláson a település lakossága 396 fő volt, 94%-a [cigány](#), a 6%-a [magyar](#) nemzetiségűnek vallotta magát. 2008 szeptemberében már 515 lakosa volt a falunak, közülük 256, azaz a lakosság több, mint 50%-a 18 éven aluli.

A településképen még látszik az egykori paraszti virágzó kultúra, amely már igencsak hanyatlásnak indult, a házak lelakottak, lepusztultak. Sok ház, épület az enyészeté lett, illetve a földdel lett egyenlő. A lakások nem komfortosak, kevés az a lakás ahová a víz be van vezetve, ugyanakkor a házak többségébe a villany megtalálható. A lakások szobái általában bútorozottak, azonban csak szerényen. Nincsen a településen gáz vagy csatorna hálózat.

Oktatási Intézménnyel rendelkezik a település, 1-4 osztályig tanítanak helyben a pedagógusok, majd Baktakékre kerülnek a gyermekek, bár csak csekély számmal, 5-8. osztályig. A település vezetésének évek óta terve, hogy az általános iskolai tanítás már 1-8. osztályig legyen elérhető, illetve a szakképzés is megvalósítható legyen. A településen helyben van Óvoda, így téve lehetővé az 1. osztályba induló gyermekek megfelelő felkészülését.

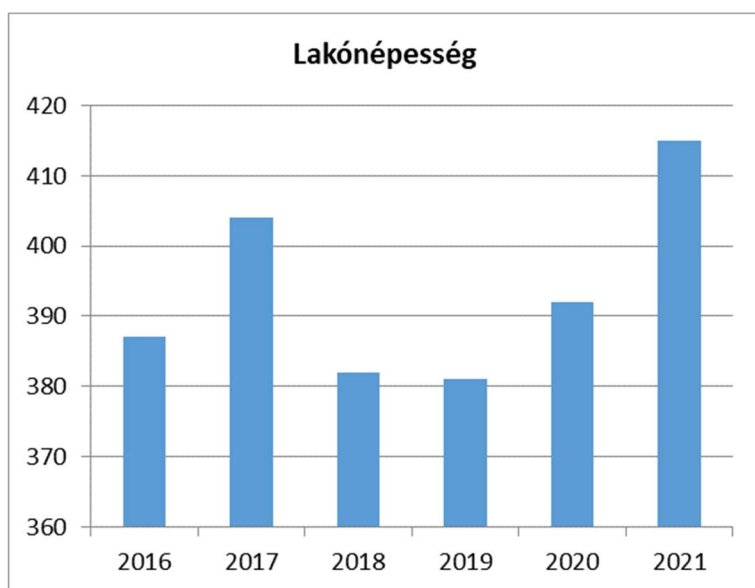
Nevezetesség:

- Református templom, melynek állapota az idők folyamán erősen megromlott. A templom az Encsi Református Egyház közösség gondozásában van.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	387	bázis év
2017	404	104,39%
2018	382	94,55%
2019	381	99,74%
2020	392	102,89%
2021	415	105,87%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

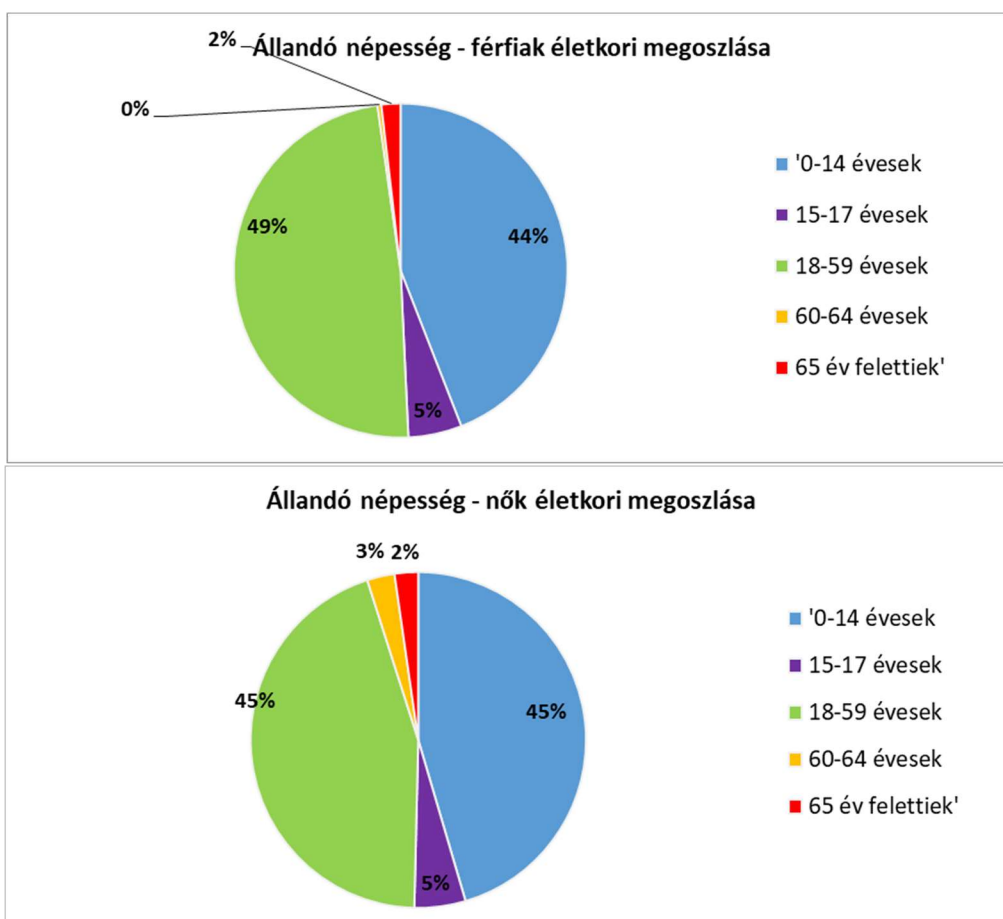
A táblázat és a diagramm alapján látni lehet, hogy a település lakosságszám enyhe növekvést, mutat de összességében a változás nem jelentős.

A településen 517 (2016. adat) fő állandónépességre vonatkozóan kell áttekintetni az esélyegyenlőség megvalósulását.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	270	264	534	50,56%	49,44%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			52	9,74%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	119	120	239	22,28%	22,47%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	14	13	27	2,62%	2,43%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	131	118	249	24,53%	22,10%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	1	7	8	0,19%	1,31%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	5	6	11	0,94%	1,12%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

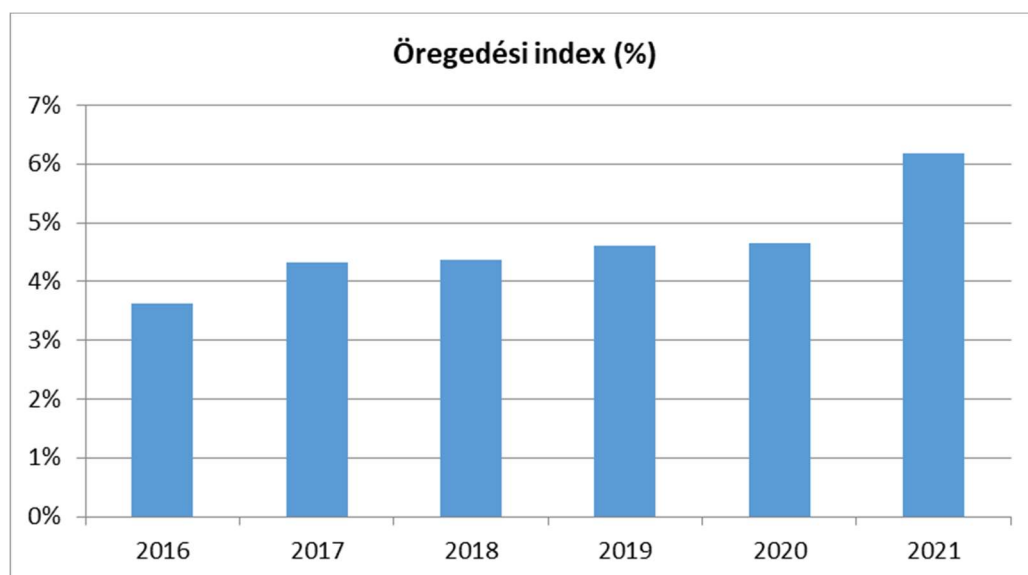

A táblázatok és diagramok alapján látható, hogy a településen a fiatalok (0-14 év) és az aktív korúak (18-59 év) aránya a legmagasabb. E két korcsoport tagjainak a száma közel azonos, ami alátámasztja azt a tényt, hogy Csenyété egy fiatalodó település. A lakosságból a férfiak száma magasabb, mint a nőké, de nem számottevően.

3. számú táblázat - Öregedési index

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	8	221	3,62%
2017	10	231	4,33%
2018	10	229	4,37%
2019	11	239	4,60%
2020	11	236	4,66%
2021	15	243	6,17%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település öregedési indexe is alátámasztja, hogy a község fiatalodó. Az esélyegyenlőség szempontjából azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a gyerekek fokozott ellátására, segítésére van és lesz szükség a jövőben is.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-80,50
2017	7,59
2018	-89,06
2019	-47,18
2020	-15,52
2021	22,30

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlási mutató szerint a település vonzereje többnyire negatív előjelet mutat, tehát az elvándorlás a jellemző. Ez a tendencia azonban nem mutatkozik meg jelentősen a község lakosságszámában, mivel a természetes szaporodás nagyobb ütemű, mint az elvándorlás. Emellett sok esetben az elköltözött családok visszatérnek a településre.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	27,67
2017	35,40
2018	33,08
2019	44,56
2020	41,40
2021	34,70

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás pozitív előjelű, ami azt jelenti, hogy az élve születések száma több, mint az elhalálozások száma.

Értékeink, küldetésünk

Csenyéte község Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben is érvényesíti.

Célunk, hogy Csenyéte olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz.

Az Esély tv. 31. §-a értelmében Csenyéte település esélyegyenlőségi programjának célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést és elősegítse egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét, mely a Kormány, az önkormányzatok és ezek intézményei, a civil szervezetek és magánszemélyek feladata.

Célunk, hogy Csenyéte olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

A Program kiemelt figyelmet fordít a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján elsődlegesen védettnek, illetve hátrányos helyzetűnek minősülő csoportok: a nők, a gyermekek, a romák, az idősek, a mélyszegénységben élők és a fogyatékkal élők helyzetére.

A Program egyes, a hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltárását, valamint esélyegyenlőségének előmozdítását szolgáló intézkedéseket tartalmaz, különösen:

1. az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzése, megszüntetése,
2. a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása,
3. a munkaerő piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítása,
4. a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítása,
5. az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott, vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében,
6. a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítése a döntéshozatalban, illetve a közügyek irányításában.

Csenyéte település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet, - szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzésértékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

1. Az esélyegyenlőség folyamatos érvényesítése a különböző önkormányzati határozatok meghozatalában, intézkedések megtételében.
2. A hátrányos megkülönböztetés csökkentése, megszüntetése.
3. A megkülönböztetéstől mentes gondolkodás erősítése.
4. Egyenlő bánásmód, és az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok számára a Mélyszegénységben élők, romák
  - o Gyermekek, o nők o idősök
  - o fogyatékkal élők
5. Törekszünk rá, hogy az Együttműködés, az alábbi területeken minél jobban érvényesüljön.
  - o a közoktatási, o a foglalkoztatási, o a közművelődési, o a szociális, o az egészségügyi, o és más közszolgáltatási területeken.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban(2021-2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

- Csenyéte Község Helyi Építési Szabályzatának és Szabályozási Tervének megállapításáról szóló rendeletét 2004. évben alkotta meg a képviselő-testület a 8/2004.(XII.20.) Önkormányzati rendeletével fogadta el. Az előírások hatálya kiterjed Csenyéte Község közigazgatási területére. A község közigazgatási területén területet felhasználni, továbbá telket alakítani, építményt, építményrészt, épületegyüttest építeni, átalakítani, bővíteni, felújítani, helyreállítani, korszerűsíteni és lebontani, elmozdítani, a rendeltetést megváltoztatni és ezekre hatósági engedélyt adni e rendelet rendelkezéseinek megfelelően lehet. A település településszerkezeti terve és a település rendezési terve 2004-ben készült el.
- Az önkormányzat feladatellátása, ezzel együtt a finanszírozási rendszer is 2013. évtől átalakult. A korábban az Körjegyzőségek/Jegyzőségek által ellátott feladatok egy része az újonnan felállított Járási Hivatalokhoz került, Csenyéte település esetében illetékes Járási Hivatal a Borsod- Abaúj- Zemplén Megyei Kormányhivatal Encsi Járási Hivatal. Ezzel együtt a feladatellátást szolgáló, eddig az önkormányzatoknak átengedett források nagyobb része, illetve egyéb, feladatokhoz szorosan nem kötődő támogatások egy része is átirányításra került a központi költségvetésbe. Az önkormányzatoknál maradó feladatok nagyobb részét a klasszikus értelemben vett önkormányzati feladatok (igazgatási feladatok,

településüzemeltetés, közvilágítás stb.) teszik ki. Ezen helyi közügyek ellátását 2013-tól egy – az önkormányzatok jövedelemtermelő képességétől függő – általános jellegű támogatás biztosítja. Ezek figyelembevételével készül az önkormányzat költségvetési koncepciója. A költségvetési Koncepciót 2014. évre Csenyéte Község Önkormányzat képviselő- testület egy azóta hatályon kívül helyezett jogszabályi előírás miatt 2013. évben a 12/2013.(IV.18.) számú képviselő- testületi határozattal elfogadta. Az MÖTV rendelkezéseinek köszönhetően a Képviselő- testület a 2012. évi költségvetését megpróbálta hiány nélkül elfogadni, figyelembe venni a feladat alapú finanszírozás adta lehetőségeket, azonban ez nem sikerült.

- A 2013-as év egyéb változásokat is hozott, ilyen volt az MÖTV azon előírása, hogy a volt Körjegyzőségek helyett Közös Hivatalok felállítása az irányadó, melynek Csenyéte község Önkormányzat Képviselő-testülete is eleget tett és a 2012. évben rendelkezett, így Közös Hivatalt hozott létre Krasznokvajda központtal, melyhez csatlakozott a volt Körjegyzőség székhely települése: Felsőgagy és egy volt társ település Gagyapáti is. 2013. szeptember 1. napjától a képviselő- testület döntése értelmében az Óvoda fenntartása a helyi önkormányzathoz kerül.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Csenyéte Község Önkormányzata az alábbi társulásoknak tagja:

- Az Encsi Többcélú Kistérségi Társuláson belül látták el Gyermejköltségtérítési Szolgálatot. Az Encsi Többcélú Kistérségi Társulás 2012. december 31. napjával megszűnt–2013. év második felétől az önkormányzat ezen feladatellátását saját részre működési engedélyeztetési illetve befogadást kért a családsegítés és gyermekjóléti feladatok ellátására a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivaltól.
- Krasznokvajdai Közös Önkormányzati Hivatal, (melynek közvetlen jogelődje Alsógagy, Felsőgagy, Csenyéte, Gagyapáti Községek Körjegyzősége volt) Csenyéte településsel kivált 2013. szeptember 1. napjával a Közös Fenntartású Oktatási Intézmények Társulásából és saját maga látja el a feladatot. A feladatellátásról való döntés még 2012. évben megszületett a képviselő- testület részről, melyet a társult települések egy részre jóváhagyott, majd a társult hét település 2013. augusztus 31. napjával megszüntette a társulást.
- Csenyéte 13 településsel közösen Belső Csereháti Mikrotérségi Társulást hozott létre, mely szociális házi segítségnyújtást, étkeztetést, nappali ellátást biztosít az idős személyek részére.
- Az önkormányzatok számára a társulások létrehozása, fenntartása azért célszerű, mert a társulások a kiegészítő állami támogatások igénybevitelére jogosulttá válnak, mely a társulások részére a közösen fenntartott intézmények költségtakarékosabb működtetését eredményezik.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését a Központi Statisztikai Hivatal, *TEIR* – Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, TÁKISZ, a helyi Önkormányzat adatbázisa, valamint helyi adatgyűjtés szolgálta. Az esélyegyenlőségi program készítésekor az országos adatbázisokban a 2017. évi adatok még nem

elérhetőek. Ezeket a két év múlva a felülvizsgálat során pótolni kell. Az Önkormányzat saját, pontos és hiteles adatokat is felhasznál.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új, de napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom. Ezen elsősorban azt a jelenséget érthetjük, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből, önerőből kitörjenek.

Az országban közel négymillió ember él létminimum alatt, közel másfél millióan jövedelmi szegénységben, és kb. 1,2 millióan mélyszegénységben, más szóval nyomorban. Minden társadalom fokmérője, miképpen bánik a magára maradt emberekkel.

A településen az életet, lakhatást, gyermek, időskorú, bántalmazott nő, vagy fogyatékkal élő személy ellátatlanságából eredő azonnali beavatkozást igénylő esélyegyenlőtlenségi probléma nincs. Ez természetesen nem jelentheti azt, hogy az önhibájukon kívül, vagy akár önhibájuk okán is szerény vagy szegényes körülmények között élőkre, elesettekre, bármi okból hátrányos helyzetben élőkre, az önkormányzat a kötelező, illetve önként vállalt feladatainak ellátása során fokozottan ne figyelne. Azonban a munkahelyek hiánya, az elhelyezkedési esélyek rohamos csökkenése a szerény körülmények között élő emberek, családok rohamos lecsúszásához vezet.

A községben roma származású lakosok nagy számban élnek, a cigányság nincs elkülönítve. Illetve iskolázottság tekintetében jelentős az általános iskola 8. évfolyamát el nem érők száma. Nagy probléma náluk az iskolázatlanság, több tekintetben hátrányos helyzet, magas munkanélküliségi ráta és az alapvető higiénia hiánya.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A lakosok szerény, de még elfogadható körülmények között élnek. Az elmúlt évtizedekben kialakított otthonok fenntartása azonban ma már egyre nehezebb. Ennek legfőbb oka a nagymértékű munkanélküliség. A település egyetlen foglalkoztatója az Önkormányzat, aki évek óta kihasználja a közfoglalkoztatás adta lehetőségeket, illetve 2010. második felétől indult Start Közmunka Minta Programban vesz részt és a település lakosságának nagy részét, foglalkoztatja. Az emberek többsége a korábban összegyűjtött megtakarításait feléli, újabb megtakarításokra nincs lehetőség. Sajnálatos módon a fiatalok nem tudnak segíteni az idős szülőknek, éppen ellenkezőleg, a szülők segítik ki a fiatalokat. Szomorú, hogy jelenleg a nyugdíj és a családtámogatási ellátások tűnnek a legbiztosabb bevételi forrásnak.

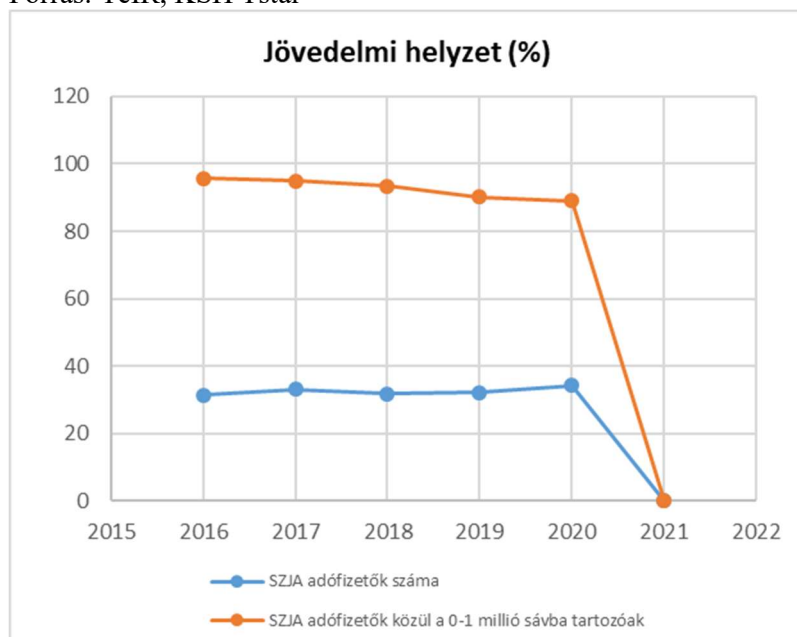
A lakosságnak pénzeszközei, értékpapírba fektetett megtakarításai nincsenek.

A településen 75 db lakóingatlan található. A családok kevés kivétellel magántulajdonú családi házban élnek. Néhány otthonban több generáció él együtt. A házak jövedelmi helyzettől, a tulajdonosok igényétől, igényességétől függően karbantartottak. A lakások nem összkomfortosak. Az áramellátás minden ingatlanban elérhető, de a tartozások miatt gyakran előfordul, hogy a szolgáltatást szüneteltetik. A vízhálózat kiépítésre került, de a költségek miatt csak néhány ingatlanba került bevezetésre. Gáz, telefon, kábeltévé, internet a településen nem található. A színvonal tekintetében nincs nagy eltérés, egy-két, a helyi viszonyokhoz képest „gazdagabb” porta is van, de ezek sem a luxus kategóriába tartoznak. Üdülőtulajdonról nincs információ.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2016	31,33	95,68
2017	33,02	94,86
2018	31,74	93,37
2019	32,21	90,12
2020	34,33	89,13
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A foglalkoztatás és a munkavégzés a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak a polgároknak a gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Ft.) célja, hogy biztosítsa a munka és a foglalkoztatás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítését, a támogatását. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény (Mötv.) 15 §-a szerint a helyi önkormányzat a feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személyek feladatellátásba történő bevonását.

A helyi önkormányzat az Flt. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai követelményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

Borsod- Abaúj- Zemplén megyében a munkanélküliségi rátát tekintve az encsi térséget senki nem előzi meg, a munkanélküliség itt a legmagasabb. Ez Csenyétén is fokozottan jelentkező gond. A rendszerváltás után a helyi Termelőszövetkezet felszámolásra került. Az addig itt, becsületesen dolgozó, fizikai munkát végző, de szakképesítéssel nem rendelkező emberek elhelyezkedési esélyei a nullával lettek egyenlővé. Az évek múlásával, életkoruk előrehaladásával sokaknak a mai napig is csak a különböző segélyezési formák, alkalmi munkák biztosítanak szerény megélhetést.

A 90-es években számos országos nagyvállalat ment tönkre, zárta be kapuit, így a Miskolcra, Szikszóra, bejáró dolgozók közül sokan utcára kerültek. Helyben, illetve a közelben munkahely nincs. A legközelebbi lehetőség 40-50 km-re található. Az encsi térségben tervezett beruházásról, potenciális munkalehetőségről nem hallani.

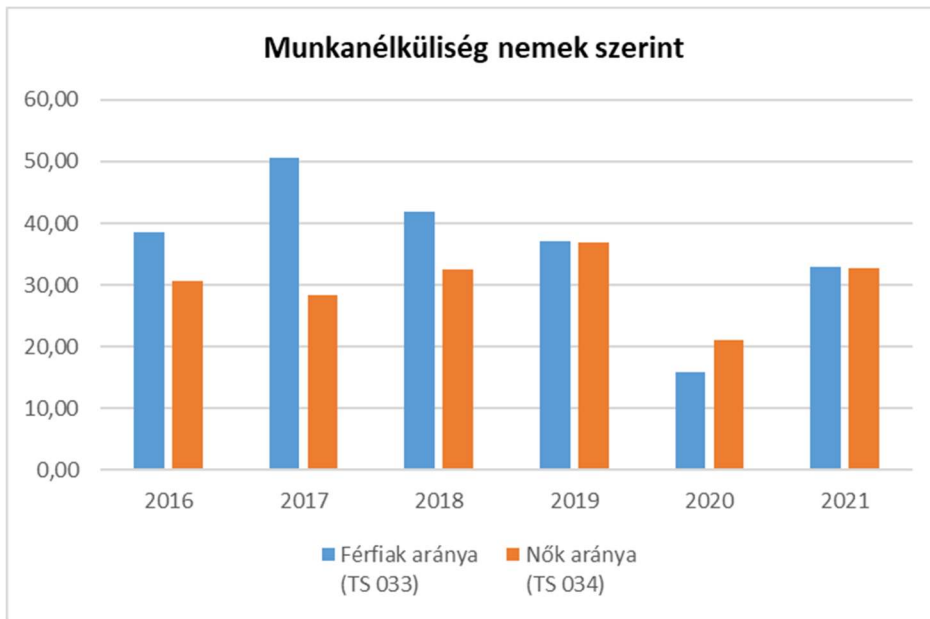
Az alábbi táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Flt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket elemzi az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	38,51	30,71	34,61%
2017	50,68	28,37	39,53%
2018	41,78	32,61	37,20%
2019	36,99	36,96	36,98%
2020	15,89	21,01	18,45%
2021	32,90	32,64	32,77%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

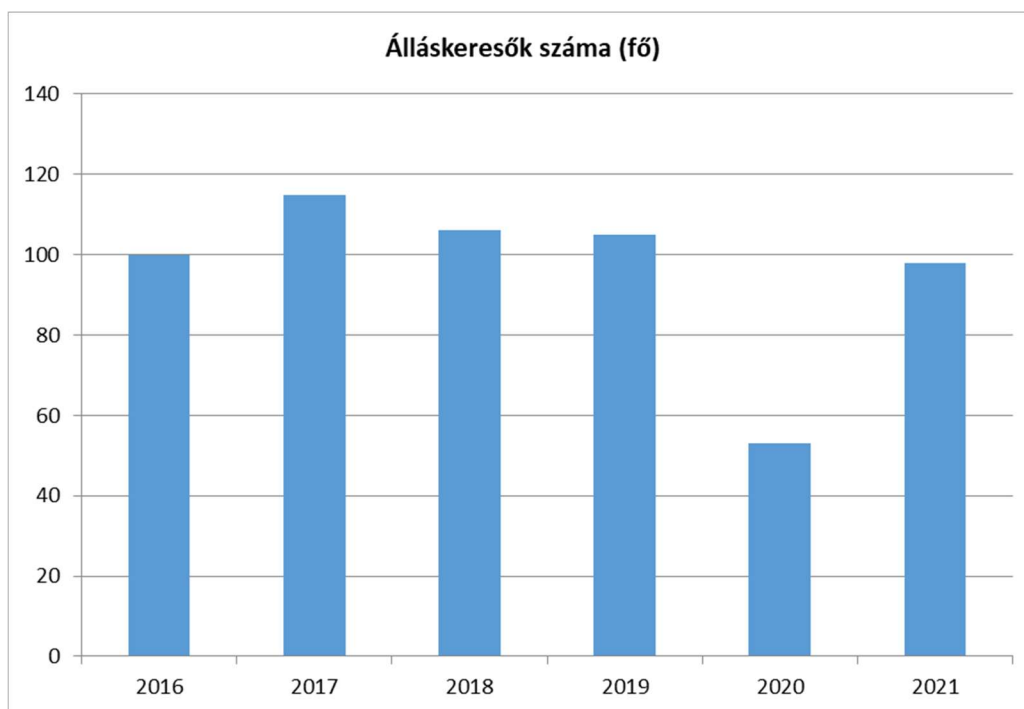
A táblázat adataiból kiderül, hogy Csenyétén az aktív korú lakossághoz viszonyítva több év átlagában 2730% a nyilvántartott álláskeresők száma. A nyilvántartott álláskeresők nemenkénti megbontásából kiderül, hogy a férfiak száma és aránya magasabb, mint a nőké, aminek az oka a gyermekek magas száma, ami által a nők többsége családtámogatásban részesül. Az önkormányzat a legfőbb foglalkoztató a közfoglalkoztatás által. Az önkormányzat lehetőségeihez mérten kihasználja a közfoglalkoztatás által adta lehetőségeket de, sajnos ez számottevően nem csökkenti a munkanélküliséget.

Az önkormányzat részt vesz a Kormány által meghirdetett Startmunka közfoglalkoztatási programban, ennek keretében számos területen indíthatott különböző projekteket, pl. mezőgazdasági termelés, belvíz elvezető árkok tisztítása, burkolása, valamint a téli és egyéb értékteremtő munkák. Az önkormányzat, mint foglalkoztató hosszú távú lehetősége a mezőgazdaságban rejlik, mivel rendelkezik megfelelő nagyságú földterülettel. Kitörési pont lehet a mezőgazdasági termékek előállítása, feldolgozása és az ehhez kapcsolódó fejlesztések, amelyek a kivitelezésben rövidtávon, a fenntartásban hosszútávon biztosíthatnák az itt élők egy részének foglalkoztatását. Ezen célokat hátráltatja az alacsony iskolázottság, a szakmunkások hiánya, illetve az ún. „roma munkamorál”.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	100	115	106	105	53	98
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	13,00	8,00	12,00	13,00	8,00	13,00
	%	13,00%	6,96%	11,32%	12,38%	15,09%	13,27%
21-25 év (TS 038)	Fő	19,00	22,00	17,00	19,00	8,00	16,00
	%	19,00%	19,13%	16,04%	18,10%	15,09%	16,33%
26-30 év (TS 039)	Fő	11,00	17,00	17,00	17,00	8,00	15,00
	%	11,00%	14,78%	16,04%	16,19%	15,09%	15,31%
31-35 év (TS 040)	Fő	9,00	14,00	11,00	11,00	6,00	15,00
	%	9,00%	12,17%	10,38%	10,48%	11,32%	15,31%
36-40 év (TS 041)	Fő	7,00	3,00	4,00	3,00	1,00	2,00
	%	7,00%	2,61%	3,77%	2,86%	1,89%	2,04%
41-45 év (TS 042)	Fő	12,00	16,00	12,00	14,00	4,00	12,00
	%	12,00%	13,91%	11,32%	13,33%	7,55%	12,24%
46-50 év (TS 043)	Fő	13,00	15,00	16,00	13,00	6,00	7,00
	%	13,00%	13,04%	15,09%	12,38%	11,32%	7,14%
51-55 év (TS 044)	Fő	6,00	10,00	6,00	5,00	6,00	8,00
	%	6,00%	8,70%	5,66%	4,76%	11,32%	8,16%
56-60 év (TS 045)	Fő	7,00	4,00	8,00	7,00	3,00	5,00
	%	7,00%	3,48%	7,55%	6,67%	5,66%	5,10%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3,00	6,00	3,00	3,00	3,00	5,00
	%	3,00%	5,22%	2,83%	2,86%	5,66%	5,10%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

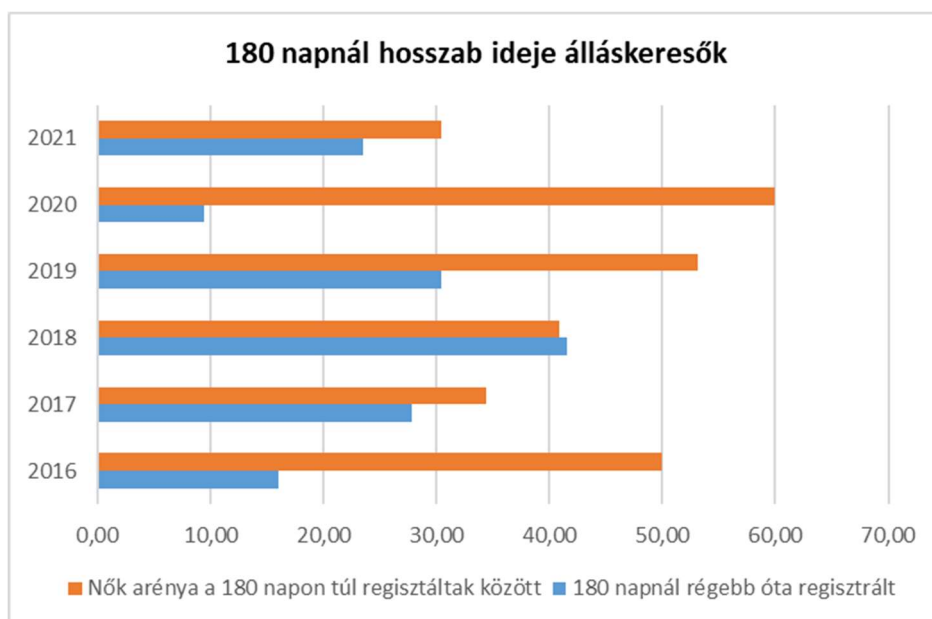

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik a településen. Az 2125 éves korosztály tekintetében kiugró volt a regisztrált munkanélküliek száma. Ahogyan az ország más részeire is jellemző, ez a korosztály talál legnehezebben munkát. Csenyéte településen a 20-24 éves korosztály munkavállalási lehetőségeit nagymértékben rontja, hogy ebben a korban vagy még ebben a korban sem végzik el az általános iskola 8.-ik osztályát. A szegénységből adódóan a munkaerő piacon nem mobilisak, a településen kívül vagy annak szomszédságán túl nem képesek munkát vállalni.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	16,00	50,00
2017	27,83	34,38
2018	41,51	40,91
2019	30,48	53,13
2020	9,43	60,00
2021	23,47	30,43

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

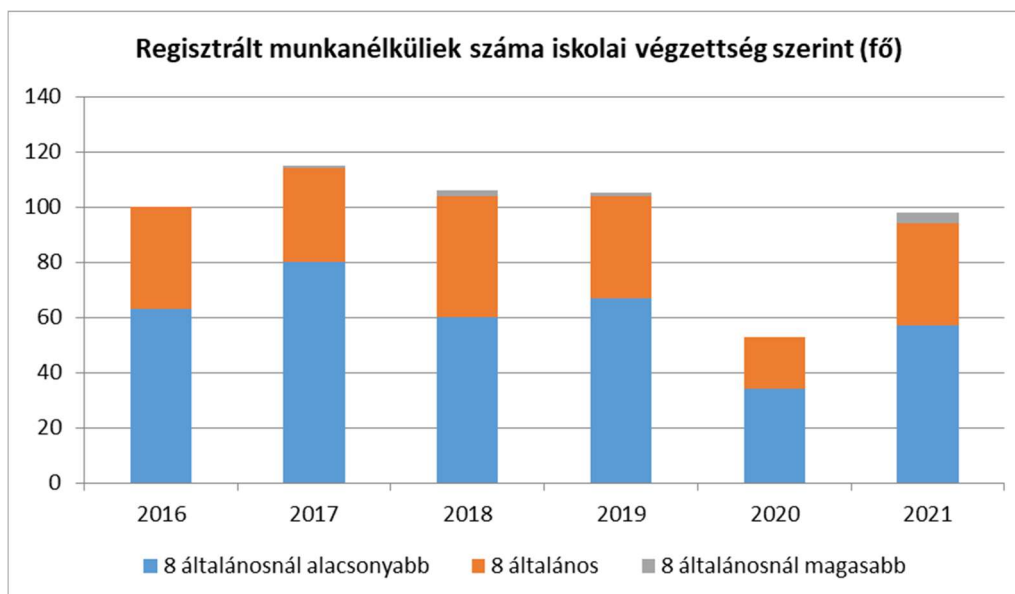

A táblázat arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Csenyété településén magas a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya. Az önkormányzat egyedüli foglalkoztatóként nem képes a mutatókon nagy mértékű változtatásokra, mivel előre meghatározott pénzügyi kereteken belül és meghatározott módon kell a közfoglalkoztatást megszerveznie. Erre megoldás lehet az önkormányzatnak vagy annak egy létrehozott szervének a versenyszférába való belépése, illetve vállalkozások idecsábítása.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	100	63	63,00%	37	37,00%	0	0,00%
2017	115	80	69,57%	34	29,57%	1	0,87%
2018	106	60	56,60%	44	41,51%	2	1,89%
2019	105	67	63,81%	37	35,24%	1	0,95%
2020	53	34	64,15%	19	35,85%	0	0,00%
2021	98	57	58,16%	37	37,76%	4	4,08%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdők száma fenti adatok alapján stagnál. Ennek oka a fiatalok nemek szerinti megoszlásában rejlik. Csenyétén jellemző, hogy a lányok nagyon fiatalon – 18 év alatt – vállalnak gyermeket, így ők sosem kerülnek be pályakezdő álláskeresők közé.

A pályakezdők elhelyezkedési esélye a településen kilátástalan, mert helyben nincs munkahely. Amennyiben szerencsésük van, talán valamelyik miskolci gyárban, összeszerelő üzemben találnak szakértelmet nem igénylő munkát. Mivel egy hónap munka után kapják meg járandóságukat és az utazás megtérítése is - úgymond – utófinanszírozott, ezeket a kiadásokat az itteni emberek nem tudják megőlelegezni. Fontos, hogy a szakképzettség probléma a településen, sok esetben a nyolc osztályt sem végzik el.

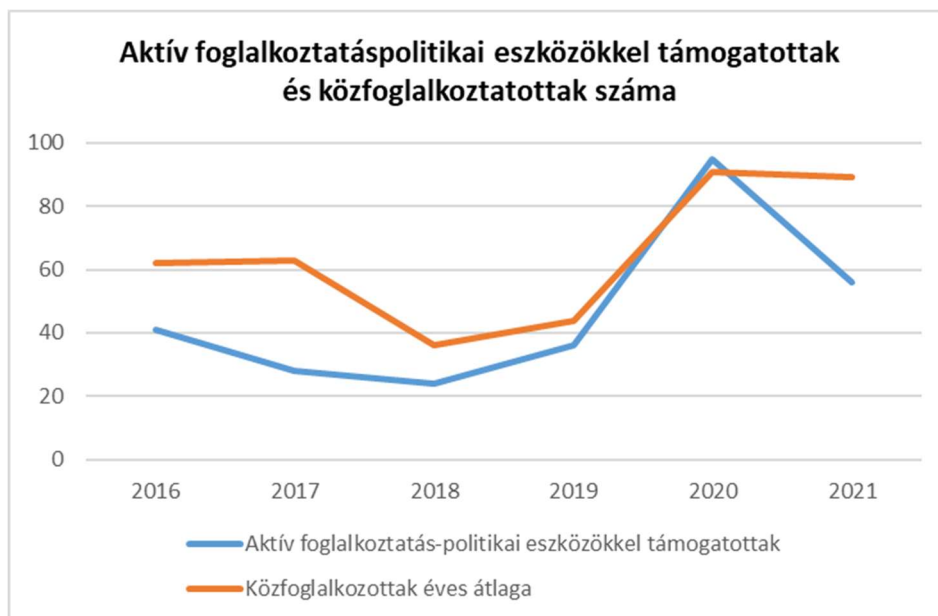
Aki nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakképesítést, hátrányos helyzetű munkavállalónak kell tekinteni. A nem megfelelő – alacsony vagy a munkáltatói igényektől eltérő – iskolai végzettség, szakképzettség az elhelyezkedést megnehezíti.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	41	62
2017	28	63
2018	24	36
2019	36	44
2020	95	91
2021	56	89

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

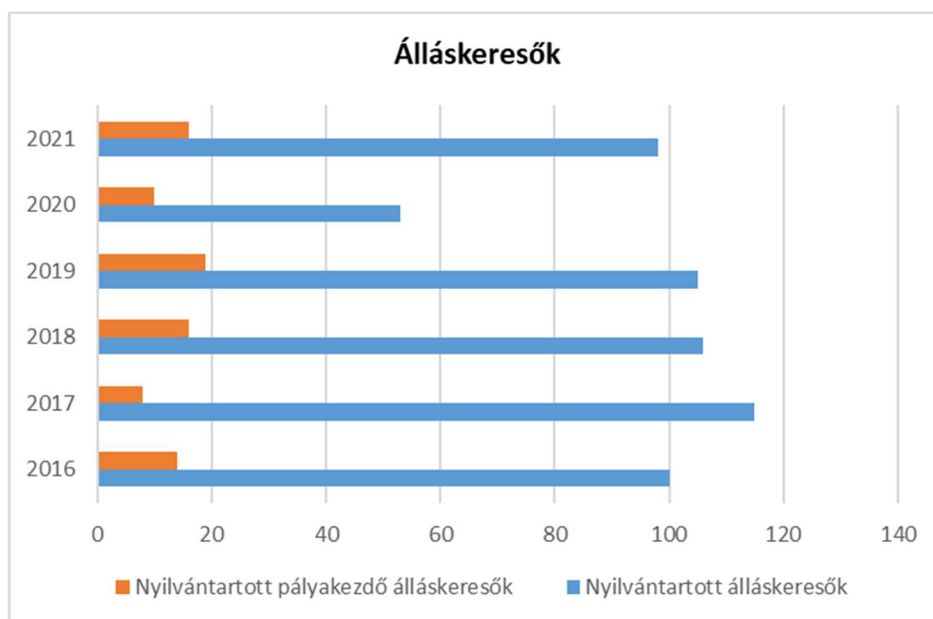

A nők nagy része már az általános iskolát otthagyja, hogy „férjhez menjen”, gyermeket vállaljon, nagy családot alapít, így ők csupán a gyermekek után járó támogatások kimerítése után kerülnek be a Munkaügyi Központ rendszerébe. Összességében elmondható hogy a településen magas az általános iskola 8. osztályát nem befejezett lakosság aránya.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	100	14
2017	115	8
2018	106	16
2019	105	19
2020	53	10
2021	98	16

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti diagramm és táblázat jól mutatja, milyen alacsony a nyilvántartott álláskereső iskolai végzettsége. Ugyanakkor ez az oka annak is, hogy statisztikailag változik a nyilvántartott álláskereső száma, hiszen az Önkormányzat a helyi közfoglalkoztatásba igyekszik minden munkanélkülit bevonni, viszont ők a közfoglalkoztatás ideje alatt nem számítanak regisztrált álláskeresőnek.

A településen a Polgármesteri Hivatal, az Oktatási Intézmények és a Közösségi Ház biztosíthatna a helyiek számára állandó munkalehetőséget, azonban ezek az intézmények kevés embert foglalkoztatnak, s ezek a munkakörök is magasabb iskolai végzettséghez kötöttek, amivel a helyben lakók nem rendelkeznek.

A helyi lakosság felzárkóztatása és szakképesítéshez való juttatása szükséges.

c) közfoglalkoztatás közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

2010. évtől és az azt megelőző években is folyamatosan jelen volt a településen a közfoglalkoztatás, melyet most felváltott a Start mintaprogram. Az állandó programok közül ilyen például a Belvíz

program, mely a településen lévő vízelvezető árkok tisztítását és azok mederlapokkal történő burkolását foglalja magába. A közfoglalkoztatás minden éven jelen van a településen.

Az Önkormányzat közfoglalkoztatásba szinte csak helyi lakosokat von be, ezzel is segítve az itt élőket. 2018. évben 120 fő dolgozhat 3-4 hónap időtartamban, Közfoglalkoztatás tekintetében említésre került a mezőgazdasági termelés, ami egyfajta kitörési pont lehet a település és az itt élők számára.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Munkalehetőség a településen kívül lenne, Miskolcon, Szikszón vagy Encsen, mely városok Csenyététől 50, 30 illetve 25 km távolságra találhatóak. A település elhelyezkedéséből adódóan gyér a buszforgalom, illetve vonat forgalom nincs. A több műszakban való foglalkoztatás a településről való bejárással megoldhatatlan.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen nincsenek és a képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük nem megoldott.

Sajnos, az önkormányzat a pályakezdő fiatalokat sem tudja támogatni, mivel nagyon korlátozottak az anyagi lehetőségei, emellett a tanult fiataloknak olyan szintű munkahelyet sem tudna biztosítani, amely motiválhatná őket a felsőbb fokú képzésekben való részvételre. A Munkaügyi Központon keresztül mindig van lehetőség valamilyen továbbképzésre, melyet igénybe tudnának venni a fiatalok.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Sajnos, a település sajátosságaiból adódóan ilyen jellegű szolgáltatás a községben nem található.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása.

Az önkormányzat mindig is szem előtt tartotta a mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatását. A nagyobb volumenű beruházások megvalósítása a célcsoport felzárkóztatása nélkül nem megoldható.

A közös oktatási intézményben megtalálható roma pedagógus, családsegítő, és buszkísérő is.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nem jellemző a településen a hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás és más területen sem.

a) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

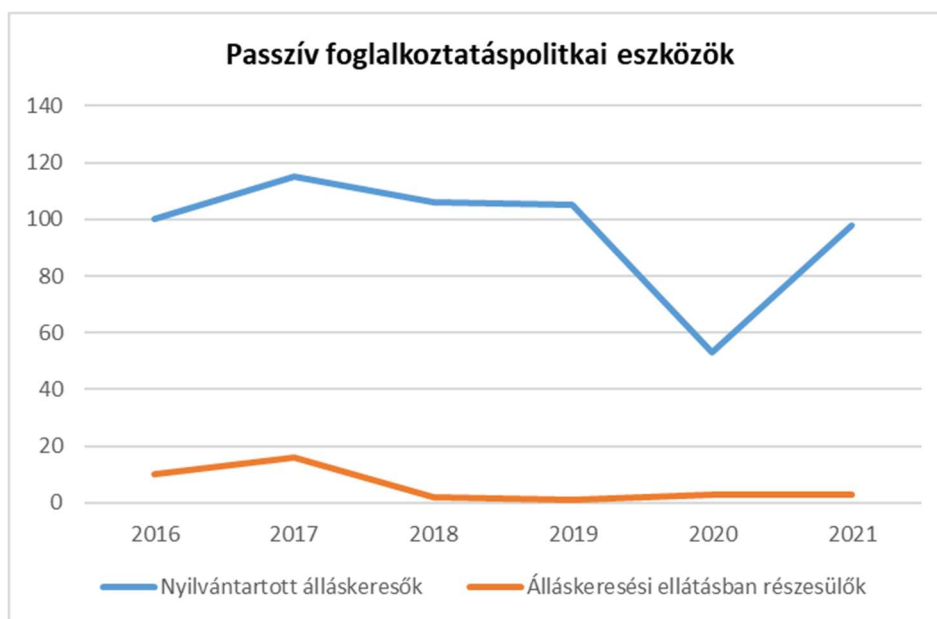
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Rendszeres szociális segélyt az a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személy kaphat, aki nem rendelkezik rendszeres megélhetést biztosító jövedelemmel. Foglalkozást helyettesítő támogatást álláskereső kaphat. Bérpótló juttatásra (2011. január 1-től), illetve foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (2011. szeptember 1-től) az jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban részesült. A jogosultságot évente felül kell vizsgálni, mert 2012. január 1-től csak annak folyósítható ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt (vagy 30 nap közérdekű önkéntes munkát) tud igazolni. Az önkormányzat rendeletben előírhatja, hogy a juttatásban részesülő lakókörnyezetét tartsa rendben.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	100	63,29%	10	10,00%
2017	115	70,55%	16	13,91%
2018	106	74,13%	2	1,89%
2019	105	80,15%	1	0,95%
2020	53	36,55%	3	5,66%
2021	98	62,42%	3	3,06%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

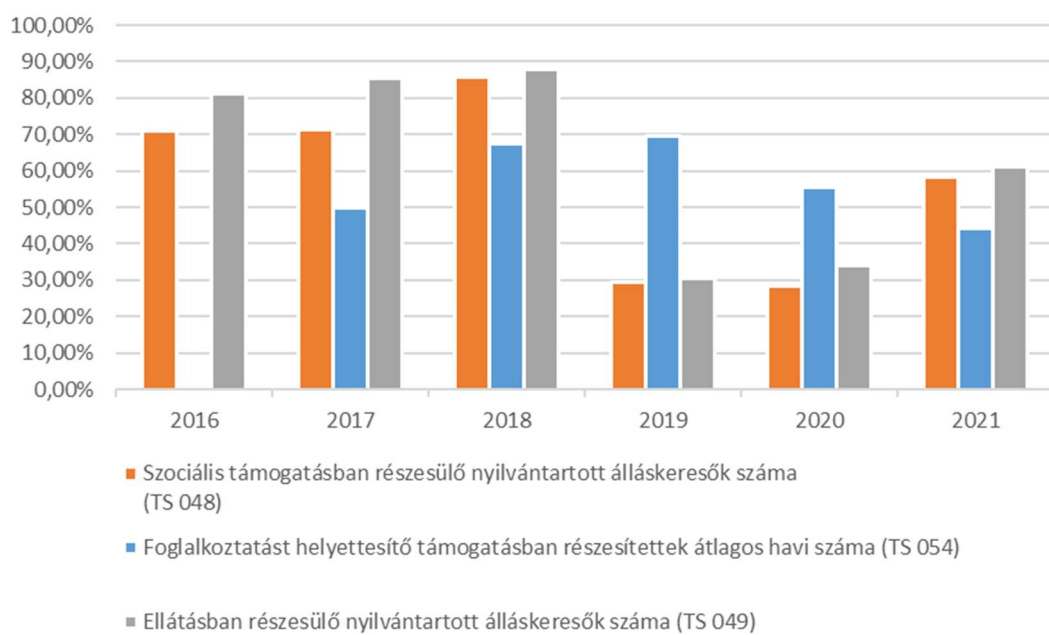

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	71	71,00%	n.a.	-	81	81,00%
2017	82	71,30%	57	49,78%	98	85,22%
2018	91	85,85%	72	67,51%	93	87,74%
2019	31	29,52%	73	69,66%	32	30,48%
2020	15	28,30%	29	55,30%	18	33,96%
2021	57	58,16%	43	44,10%	60	61,22%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	5
2018	4
2019	6
2020	5
2021	5

Forrás: TeIR, KSH

A 15-64 év közötti lakónépesség száma magasabb, mint az ellátottak száma. Ezt a jelenséget több tényező okozza.

A fiatal nők nagyon nagy része gyermekgondozási segélyben részesül, így ők nem jelennek meg a munkaerő piacon, sem a Munkaügyi Központ rendszerében.

Ugyanakkor olyan is előfordul, hogy a munkanélküli személy nem jár utána annak, hogy milyen ellátásra jogosult. Sok esetben fel kell hívni a figyelmüket, hogy jelentkezzenek a Munkaügyi Központban, hogy valamilyen ellátást kaphassanak, vagy legalább regisztrált munkanélküliek legyenek.

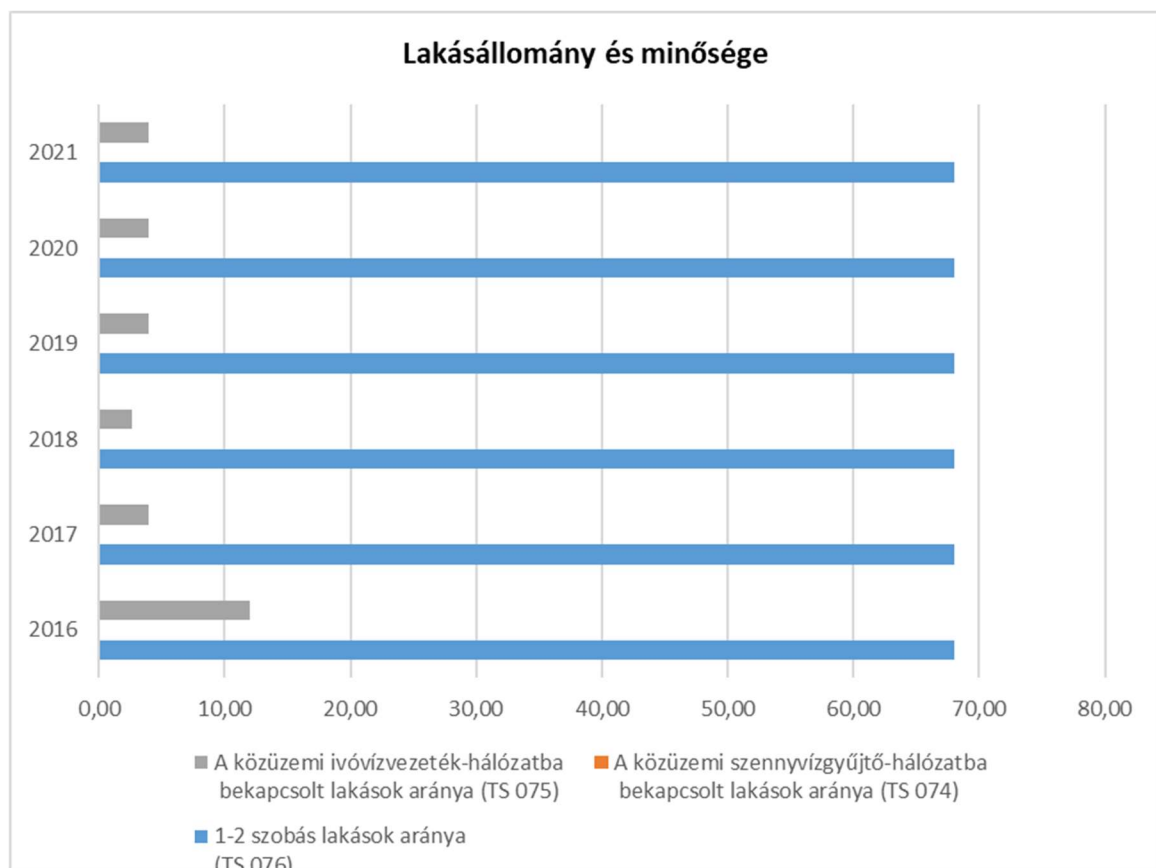
A helyzetelemzés során folyamatosan az a visszatérő jelenség mutatkozik, hogy a településen élők körében állandó a munkanélküliség. A probléma megoldásának első lépése a munkanélküliséget okozó tényezők csökkentése vagy lehetőség szerinti megszüntetése, majd ezt követően a foglalkoztatás bővítése.

Település vonatkozásában a táblázat és a diagramm adatai alapján elmondható, hogy a rendszeres szociális juttatásból élők száma magas. E személyek nagy része bevonható lenne a lehetőségekhez mérten a munkaerőpiac számára.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	75	0	0,00	68,00	0,00	12,00
2017	75	0	0,00	68,00	0,00	4,00
2018	75	0	0,00	68,00	0,00	2,67
2019	75	0	0,00	68,00	0,00	4,00
2020	75	0	0,00	68,00	0,00	4,00
2021	75	0	0,00	68,00	0,00	4,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	75	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	75	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	75	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	75	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	75	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	75	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A csenyétéi lakosok magán tulajdonú családi házakban élnek. A 75 házból egy sem áll üresen. A településen belül gyakori a költözés, azonban az ingatlanok adás-vételével kapcsolatos jogi procedúrát nem járják végig. Emiatt a legtöbb esetben a ház tulajdonosa és lakója nem ugyanaz. A településen nincs sem bérlakás, sem szociális lakásállomány. A településen hajléktalanság nincs, azonban a veszélyeztetett lakhatási helyzet elég gyakori, mivel a házak állagmegóvása nem jellemző. Az önkormányzat tulajdonában nincs szolgálati lakás.

A lakásfenntartási támogatásról a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény rendelkezik.

b) szociális lakhatás

A településen nincs szociális lakhatás.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen egy ilyen ingatlan található.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzet, hajléktalanság

A településen Lakásfenntartási támogatásban részesülők aránya magas mivel a jogszabályban foglaltak szerint alacsony jövedelemmel rendelkeznek. Ezen támogatási forma a jogszabály által megszüntetésre került. Illetve Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma 0. Hajléktalanság nincsen a faluban.

e) lakhatást segítő támogatások

A településen lakhatást segítő támogatás igénylésére van lehetőség egyszeri segély formájában.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	0
2018	n.a.	71
2019	n.a.	39
2020	n.a.	171
2021	n.a.	131

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A településen sajnos nem tudjuk teljes mértékben feltérképezni, hogy mennyire vészes az eladósodás, mivel a lakosság nem beszél arról, hogy kinek milyen hitele van. Csak sejteni tudjuk, hogy szinte minden családnak van valamilyen hitele, melynek törlesztése nagyon megterhelő ebben a munkanélküli helyzetben, főleg, hogy még a rezszi költséget is ki kell egyenlíteni.

A településen nagy problémát okoz az elszegényedett embereknek magas kamatra adott kölcsön. Ez is hozzájárul ahhoz, hogy az itt élő emberek adósságspirálba kerülnek.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településen nincs külterületen lakóingatlan.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Csenyéte teljes területét nevezhetjük szegregátumnak, mivel az alacsony iskolai végzettségű emberek aránya meghaladja az 50%-ot.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A település egésze szegregátum. Helyi Esélyegyenlőségi Programban leírtak a település egészére igazak. Így itt külön nem tárgyaljuk.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezetttek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A település egésze szegregátum. Helyi Esélyegyenlőségi Programban leírtak a település egészére igazak. Így itt külön nem tárgyaljuk.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A település egésze szegregátum. Helyi Esélyegyenlőségi Programban leírtak a település egészére igazak. Így itt külön nem tárgyaljuk.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az 1997. évi CLIV. egészségügyi törvény célja:

- „a) elősegíteni az egyén és ez által a lakosság egészségi állapotának javulását, az egészséget befolyásoló feltétel- és eszközrendszer, valamint az annak kialakításában közreműködők feladatainak meghatározásával,
- b) hozzájárulni a társadalom tagjai esélyegyenlőségének megteremtéséhez az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésük során,
- c) megteremteni annak feltételeit, hogy minden beteg megőrizhesse emberi méltóságát és önazonosságát, önrendelkezési és minden egyéb joga csorbítatlan maradjon,
- d) meghatározni - a szolgáltatók jogállásától és az ellátások fedezetétől függetlenül - az egészségügyi szolgáltatások általános szakmai feltételeit, színvonalának garanciáit,
- e) biztosítani az egészségügyi dolgozók és a szolgáltatást nyújtó intézmények védelmét jogaik és kötelezettségeik meghatározásával, valamint az egészségügyi szolgáltatás sajátos jellegéből fakadó garanciális jellegű intézkedésekkel,

f) lehetővé tenni az egyéni és a közösségi érdekek harmonikus érvényesülését, a mindenkori népegészségügyi célok elérését, a szükséges erőforrások előteremtését, optimális felhasználását és az egészségtudományok fejlődését.”

Az Egészségügyi Törvény a települési önkormányzat főbb feladat- és hatáskörei között kötelező feladatként határozza meg az egészségügyi alapellátást, valamint a környezet- és településegészségügyi feladatokat.

„**152. §** (1) A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik: a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, b) a fogorvosi alapellátásról, c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, d) a védőnői ellátásról, e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

„**153. §** (1) A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében a) gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról, b) biztosítja a 73. § (1) bekezdése szerinti külön jogszabályban meghatározott rovarok és rágcsálók irtását, c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén - lehetőségeihez képest - saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát, d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.”¹

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás tábla mivel nullás adatokat tartalmazna, ezért nem kerül kitöltésre.

Az önkormányzat képviselő testülete, a település lakosság számára való tekintettel egy egészségügyi alapellátási, vegyes körzetet alakított ki. Állandó házi orvos jelenleg nincs a településen, egy héten két alkalommal helyettesítő orvos látja el a házi orvosi szolgálatot. Komoly problémát okoz, hogy állandó gyermekorvos sincs, 2 havonta egy alkalommal a Mozdó Szakorvosi Szolgálat keretében Felsőgagyban tart rendelést a gyermekorvos.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátásokat nyújtó intézmény a településen nincs.

Az akadálymentesített orvosi rendelő épülete a 2012. évben került teljes körű felújításra. 2013. évben megtörtént a fűtés korszerűsítés.

A településen célzott korosztály számára évente rendszeresen van tüdőszűrés, melyet az érintettek igénybe is vesznek, hiszen ez az egészségügyi szolgáltatás helybe jön.

A kisgyermek és iskoláskorú gyermekek számára kötelező szűrővizsgálatok a védőnő és a háziorvos bevonásával rendszeresen megtörténik. A 0-6 éves korú gyermekek évenkénti státusz vizsgálata, az iskolás korú gyermekek (2. és 4.évfolyam) kötelező szűrővizsgálata a védőnő és az orvos bevonásával történik.

A szakorvosi ellátást igénylő betegeket a háziorvos a szikszói, illetve miskolci szakorvosi rendelőintézetbe utalja. Az idős, mozgásukban korlátozott, illetve önálló közlekedésre képtelen személyek számára, szükség szerint betegszállító igényelhető.

A **közgyógyellátás** a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: alanyi jogon, normatív alapon, méltányossági alapon. Az önkormányzatnál maradt a méltányos alapon történő megállapítás, az alanyi és a normatív alapon történő megállapítás 2013. január 01. napjától átkerültek a járás hatáskörébe.

A közgyógyellátásról részletesebben: (ugyan 2013. január 01. napjától az Encsi Járási Hivatal hatáskörébe került a normatív formája, a méltányos közgyógyellátásról a helyi önkormányzat a többször módosított 9/2013.(VII.03.) rendelkezik.)

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A szakellátás a településen élő lakosság számára Szikszón a II. Rákóczi Ferenc kórházban érhető el, mely 30 km-re található Csenyététől. A szikszói kórházban nem működő szakrendelések a BorsodAbaúj-Zemplén Megyei Kórház és Egyetemi Oktató Kórházban működnek. A Megyei Kórház 50 km-re fekszik Miskolctól. Még Encsen is van szakellátás, mely 25 km-re van a településről. A közlekedés autóbusszal, vagy személykocsival történik, illetve a falugondnoki szolgálat igénybevételével.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	27	4,33
2018	0	0	0	0	27	6,00
2019	0	0	0	0	25	3,75
2020	0	0	0	0	21	3,00
2021	0	0	0	0	26	3,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A településen évente tüdőszűrés tartása megoldott, melyet igénybe is vesz a lakosság. Jellemző még, hogy személyzeti szűrést végeznek, ami nem nagy sikerrel szokott végződni. Évente véradást is szerveznek, melyen a részvétel jelentős.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A Községi Ház keretein belül augusztus és szeptember hónapban gyógypedagógusok tartottak fejlesztő foglalkozást a gyerekeknek.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat a közétkeztetést a baktakéki konyhán keresztül oldja meg. A baktakéki konyha nyújt ellátást az óvodai, iskolai napközis, szociális étkeztetést igénylők számára. Továbbá a településen élők közül bárki igénybe veheti a szolgáltatást. A térítési díjakat az önkormányzat ennek megfelelően 4 kategóriába sorolta. A konyha épülete akadálymentesített. Házi segítségnyújtásban, valamint mentális segítségnyújtásban egyelőre nem részesül senki.

A konyha a jogszabályi előírásoknak megfelelően figyel az étrend összeállítása során az egészségmegőrző és betegségmegelőző táplálkozás szemléletének érvényesülésére.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen nincs sportolásra alkalmas helyiség és terület sem.

Az Önkormányzat kiemelt célja, hogy megteremtődjön a település általános iskolájában a mindennapos tanórai keretek között, délelőtti időszakban szervezett, évszakoktól független testnevelés órák biztosításának a feltétele.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Szociális alapszolgáltatást: (pl. falugondnoki, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, közösségi ellátások, támogatás-szolgáltatás, nappali ellátás) az önkormányzat rendeletben szabályozza.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nem történt hátrányos megkülönböztetés, az önkormányzat intézményeinek dolgozói törekednek az egyenlő bánásmód követelményeinek betartására.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A település sajátosságai miatt a helyi dolgozók munkakörükön és kötelező feladataikon kívüli szolgáltatásokat nyújtanak, hogy segítségére legyenek a lakosoknak.

Elmondható, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető. E tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet.

3.6.2. Népkonyha: nem releváns.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

A községben 2013. január 1-től a Máltai Szeretetszolgálat segítségével lehetőség nyílt arra, hogy Közösségi Szolgáltató Ház működhessen, ami mára Biztos Kezdet Ház formában működik. Évente több alkalommal az iskola különböző, a családoknak is szóló rendezvényeket szervez. A helyiek művelődését a Megyei Könyvtár mozgó könyvtári szolgáltatása biztosítja.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	nem	285	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Csenyété lakossága 100%-ban a roma kisebbséghez tartozik, így etnikai konfliktusok nem jellemzőek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásának nyomai a településen nem észlelhetőek.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

e) helyi lakossági önszerveződések.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Roma nemzetiségi önkormányzat van a településen, amellyel az önkormányzat nyitott és együttműködő

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Aluliskolázottság Hivatalos ügyek intézésének nehézségei	Tanfolyamok szervezése, komplex oktatási intézmény létrehozása, munkaerő piaci igényeknek megfelelő szakképzéssel helyben. Hivatalban történő segítségadás, tanácsadás,
Magas munkanélküliségi ráta miatt Rossz lakhatatási körülmények, Megélhetési gondok, Pénzbeosztás	Munkahelyteremtés, helyben megvalósuló fejlesztéseknél helyi lakosok foglalkoztatása, közfoglalkoztatás továbbfolytatása, egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, szociális bérlakások építése Kertművelés, saját részre termelés. Művelés alól kivont területek bevonása a termelésbe
Településen élők rossz egészségügyi állapota	Egészségügyi szűrések népszerűsítése, egészségtudatos életmódra nevelés, egészségnap szervezése, napi szintű orvosi, védőnői, fogorvosi, gyermekorvosi ellátás biztosítása tárgyi (épület, felszereltség, eszközök, humán erőforrás) feltételekkel együtt

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	270	264	534	50,56%	49,44%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			52	9,74%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	119	120	239	22,28%	22,47%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	14	13	27	2,62%	2,43%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

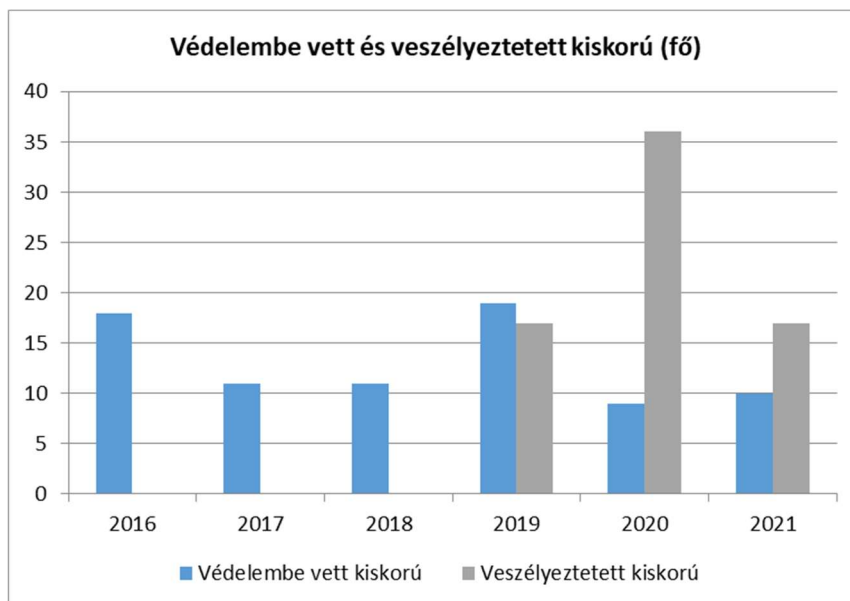
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	18	n.a.
2017	11	n.a.
2018	11	n.a.
2019	19	17
2020	9	36
2021	10	17

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A védelembe vett gyermekek nagy részénél az eljárás megindítását az indokolta, hogy az iskolai igazolatlan hiányzások száma elérte, illetve meghaladta az 50 órát.

Minden egyes védelembe vételt 3 havonta felül kell vizsgálni, de sajnálatos módon néhány családnál ezen idő alatt sem történt pozitív irányú változás.

E családok a jogszabályi előírásoknak megfelelően a védelembe vett gyermekek után járó iskoláztatási támogatást természetben kapták, azonban ez a szankció sem gyakorolt kellő hatást rájuk.

A legújabb szabályozás szerint az iskolából igazolatlanul hiányzó gyermekek esetében három hónapra felfüggesztik a támogatás folyósítását, ami tovább nehezíti a családok helyzetét, de ennek ellenére mind a mai napig vannak iskolakerülő gyerekek.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többször módosított 1997. évi XXXI. tv. 96.§.(6) bekezdése beszámolási kötelezettséget ír elő a Képviselő Testület felé minden évben a többször módosított 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet 10. számú mellékletében meghatározott tartalmi követelményekkel, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról.

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

A szolgálat a szociális, és a gyermekvédelmi törvény alapján működik, kétfajta alapellátást biztosít:

- családsegítést és - gyermekjóléti szolgáltatást

A gyermekjóléti szolgálat munkája négy fő tevékenységből áll össze:

1. a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése
2. a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése
3. a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése
4. és a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének érdekében végzett munka

A jelzőrendszer tagjaival végzett munka jellemzése:

Gyámhatóság: Munkánkat a gyakori személyes, illetve telefonos kapcsolat jellemzi. A problémákat minden esetben megbeszéljük, szakmai tanácsot kérünk, és adunk egymásnak. Mivel az ellátotti területen nagyon sok tizenhét év alatti fiatal válik szülővé a környezettanulmányok, és javaslatok áramlása szinte heti rendszerességű. Minden gyámkirendelés esetén kikérik a szakmai véleményemet, valamint javaslatomat, hogy ki alkalmas a csecsemő gyámjának.

Védőnő: Munkakapcsolatunk jó, probléma esetén azonnal érkezik tőle a jelzés, ilyen esetben általában még aznap közös családlátogatásra megyünk. Személyes kapcsolatban napi szinten vagyunk, a gyors információ cserével hatékonyan segítjük egymás munkáját. A tapasztalatok, és információk napi szintű megbeszélése eredményezi, hogy egyetlen ellátatlan gyermek sincs a körzetben, szükség esetén azonnal is intézkedni tudunk.

Gondozási Központ: Havonta munkaértekezlet formájában tudjuk megbeszélni a felmerülő problémákat, valamint igény szerint telefonon azonnal segítséget tudunk kérni.

Háziorvos: Az asszisztensnővel jó munkakapcsolatot sikerült kiépíteni. Ügyintézésnél, információnyújtásnál (leszállékolás, fogyatékoság) segítjük egymás munkáját. Sokszor kérek telefonon információt egy-egy gyermek iskolai hiányzásával kapcsolatban. Az asszisztensnő mindig segít és tájékoztat, hogy adott gyermek megjelent-e rendelésen, vagy éppen mikorra van visszarendelve kontrolra. Valamint minden olyan esetben, amikor a kliensnek hiányosak az iratai, segít, hogy addig is ne maradjon ellátás nélkül senki.

Iskola: Az iskolába heti rendszerességgel megyek, vagy telefonon tartjuk a kapcsolatot. Az igazgató, valamint a gyermek és ifjúságvédelmi felelős szintén igényli, hogy az információ áramlás zavartalan legyen. Néha jelentéktelennek tűnő problémákat is megbeszélünk, aminek eredménye képpen nem fájulnak el a dolgok. Pl. ennek köszönhető, hogy egy olyan család gyermekei, akikről először csak annyi információt tudtak mondani, hogy a gyerekek kissé elhanyagolta, viszont rákérdeztem a védőnőnél, és az asszisztensnőnél, hogy ők mit tapasztaltak, valamint családlátogatás keretén belül a családdal is felvettem a kapcsolatot, aminek eredményeképpen a gyermekek védelembe kerültek. /Sajnos a szülők hanyag magatartása, valamint a senkivel sem javuló

együttműködés, azaz inkább annak hiánya azt eredményezte, hogy a gyermekeket ideiglenesen el kellett helyezni, amiben viszont a jegyző asszony, aki maga is kijött családot látogatni, szintén partner volt.

Óvoda: Munkakapcsolatunk jónak mondható, problémával már ők is kerestek mert bár igyekeznek megoldani intézményen belül., az ott dolgozó pedagógusok is azt vallják, hogy jobb, ha az információ csere zavartalan.

Körzeti megbízott: Folyamatosan jelen van a településen.

Legtöbb esetben ügyintézéshez kértek segítséget, nyomtatványok kitöltéséhez, de voltak, akiknek információt közvetítettünk, illetve életvezetési tanácsot, lelki – mentális segítséget nyújtottunk.

A helyi szociális rendelet értelmében a rendszeres szociális segélyezetteknek együtt kell működniük a szolgálattal.

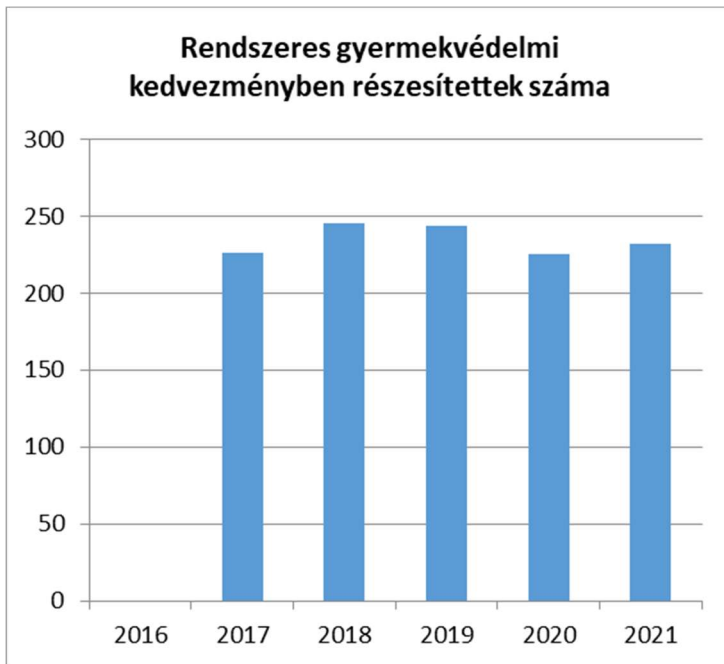
Fontos megemlíteni, hogy a hozzánk forduló, segítséget kérő kliensek többsége nem egy problémával, hanem problémák sokaságával kereste fel a szolgálatot, egy ügyfél többször visszajön hozzánk.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	226
2018	245
2019	244
2020	225
2021	232

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

2016-ben 243 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi támogatásban.

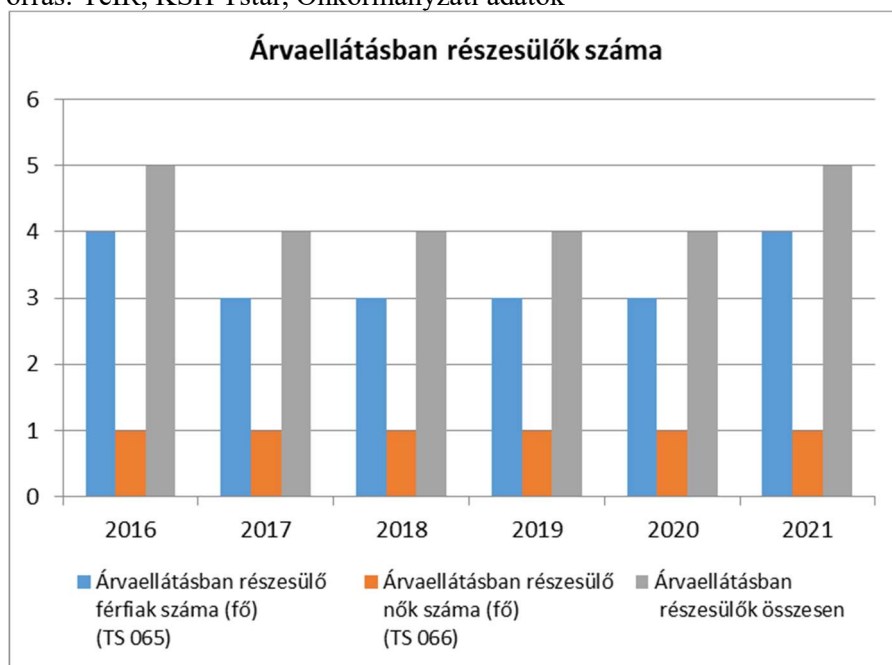
A számok azonban egyértelműen mutatják, hogy a településen élők anyagi helyzete nagyon alacsony szinten van, mivel ez az ellátás jövedelemfüggő, tehát csak azon gyermekek kaphatják, akik családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladhatja meg a jogszabályban rögzített jövedelmet.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Az Önkormányzat nehéz anyagi helyzete nem teszi lehetővé, hogy ilyen jellegű támogatást nyújtson a gyermekek részére.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	4	1	5
2017	3	1	4
2018	3	1	4
2019	3	1	4
2020	3	1	4
2021	4	1	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.): nem releváns.

A településen minden gyermek részesül gyermekvédelmi támogatásban és halmozottan hátrányos helyzetűek, tehát jogosultak az ingyenes étkezésre.

Ez alól kivételt képeznek a magántanulók, hiszen ők nem járnak iskolába, így ott nem is étkeznek.

Csenyétén nagy számban vannak magántanulók, mivel – ahogy már említettük -, jellemző a korai gyermekvállalás,

a lányok akár már 14-15 éves korban teherbe esnek, és ettől elkezdve nem járnak iskolába. Gyermekük megszületése után sem tanulnak tovább. A nyári gyermekétkeztetésben részesülők száma majdnem annyi, mint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma. A csekély eltérést a jogszabályba foglalt 6 hónapos kortól kötelező. Általánosságba elmondható hogy a nyári gyermekétkeztetésben részesülők száma 240 fő.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Csenyétén külföldi állampolgárok nem tartózkodnak.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Csenyete – a helyi sajátosságai miatt – gyakorlatilag önmaga egy szegregátum.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma: Nem releváns.

A településen önálló védőnői szolgálat nem működik. 2011-ben engedélyezték Felsőgagy központtal egy védőnői körzet létrehozását.

Egészségügy

Háziorvosi Szolgálat

A háziorvosi körzet három településből áll: Alsógagy, Felsőgagy és Csenyete.
Az ellátottak létszáma 820 – 840 fő között változik, születésektől, halálozástól, költözésektől függően.
A körzet 1997.10.01. óta helyettesítéssel van ellátva.
Rendelés a hét egy napján, szerdán van, mindhárom községben.

Védőnői Szolgálat

A védőnői körzet szintén Alsógagy, Felsőgagy és Csenyéte községekből áll.

Az OEP 2010.12.01-én alakította ki ezt a körzetet. Ezt megelőzően a három település a baktakéki Védőnői Szolgálathoz tartozott, amely összességében hét falut látott el. Erre az időre azonban olyan magas lett az éves születésszám (60-65 fő), mely indokolta egy újabb védőnői körzet kialakítását.

A védőnői körzet székhelye Felsőgagy.

Tanácsadás Felsőgagyban kedden, Csenyétén csütörtökön délután van.

A három település közül Csenyéte lélekszáma a legmagasabb, ennek megfelelően itt van a legtöbb gyermek is.

A községben óvoda és iskola is van. Az óvoda két csoporttal üzemel, míg az iskolába a helyi alsó tagozatos gyermekek járnak.

A fiatakorúak teherbe esése állandó probléma a településen. Minden évben akad ilyen kismama, és sajnálatos módon egyre többször fordul elő, hogy még az általános iskolát be sem fejező lányok maradnak otthon gyermeket vállalva.

A romló tendencia okai sokrétűek.

Az egész világon tapasztalható, hogy a gyermekek testileg egyre fiatalabb életkorban érnek, s ezáltal biológiai működésük képessé teszi őket a teherbe esésre és a szülésre. Ugyanakkor ezek a lányok még gyerekek, sokszor a felvilágosítás ellenére sem tudják teljes egészében felmérni, hova vezet korán elkezdett szexuális életük.

Másik oldala a problémának a szülők hozzáállása. A település lakói alacsony iskolázottságúak, nagyobb részét maguk is korán hozták világra első gyermeküket. Az ő fiatakorukban még nem volt ilyen szinten a serdülők felvilágosítására való törekvés, hiszen ezelőtt 15-20 évvel még az élet sok természetes velejáróját tabuként kezelték. A fiatalok számára elérhető fogamzásgátló eszközök tárháza sem volt olyan széles és könnyen elérhető. Így ezek az asszonyok természetesnek élik meg, hogy lányaik tizenéves fejjel belevágnak egy párkapcsolatba és a gyermekvállalásba, nem is próbálják más útra terelni gyermekeiket. Maguk sem ismerik azokat a lehetőségeket, amelyek megnyílnak egy fiatal előtt, aki tanul, majd munkát szerez, nem gyereket szül.

A felvilágosítással állandó jelleggel próbálkozunk, de elsősorban a nagyszülőket és anyákat kell meggyőzni, ami nem egyszerű feladat.

Eredmény már mutatkozik, mert lassan terjed a fogamzásgátlók használata. Természetesen csak már több gyermeket nevelő asszonyok védekeznek, de ez is javuló arány. Egyre ritkábbak a 8 – 10 -12 gyermeket világra hozó asszonyok.

Terhesség megszakítások még vannak, nem egy asszony három-négy alkalommal is átesik ezen a procedúrán.

A fogamzásgátlás sem egyszerű helyzet. Ezek a családok segélyből, gyermeknevelési támogatásokból élnek, amiből nem egyszerű havonta több ezer forintot gyógyszerre költeni. Sok esetben nem is megfelelő a fogamzásgátló tabletta a számukra, hiszen ha elfelejtik bevenni, létrejöhet a nem kívánt terhesség. Emiatt a fogamzásgátló injekció a legkedveltebb, hiszen azt háromhavonta kapják, így anyagilag is kevésbé terheli meg a családi költségvetést.

A várandósok helyzet sem egyszerű.

Tanácsadás minden héten van a településen, azonban a vizsgálatokra való eljutás nagyon nehezen kivitelezhető. Egy-egy utazás a 25 km távolságra lévő kórházba komoly anyagi terhet jelent. A közlekedés is nagyon rossz, négy buszjárat van naponta. A vizsgálatra induló kismama elmegy hajnalban, s lehet, hogy csak este ér haza. Emiatt vannak esetek, hogy egy kismama el sem megy lényeges vizsgálatokra, és emiatt akár komoly egészségügyi problémák nem derülnek ki a terhesség során. Ez a helyzet a védőnő számára is nehéz, hiszen a megfelelő ellátáshoz a vizsgálatok eredményei nélkülözhetetlenek.

A koraszülések aránya alacsony, éves szinten 2-3 eset fordul elő. A kis súllyal született újszülöttek száma magasabb, átlagban kb. 20%-ra tehető.

A szoptatási arány Csenyétén nagyon jó. A csecsemők nagy része szopik. Általában elmondható, hogy a gyerekek még egy éves koruk után is kapnak anyatejet, ami megfelel a WHO csecsemőtáplálási alapelveinek.

A hozzátáplálás azonban már nem az egészségügy által javasoltnak megfelelően zajlik. Ebben nagy szerepet játszanak a nagymamák, akik saját gyermekeiket még egész más irányelvek szerint nevelték, s ezekhez kifejezetten ragaszkodnak. A leglényegesebb gond a tehéntej kérdése, ami 20 éve még elfogadott volt a csecsemőtáplálásban, ma viszont már egyáltalán nem adható egy éves kor alatt. Ezen a téren is inkább a nagyikat kell meggyőzni arról, hogy a legújabb kutatások mit javasolnak egy egészséges gyermek táplálásához. A másik probléma a szegénység, amiben ezzel a családok élnek. Nagyon nehezen tudják előteremteni a pénzt arra, hogy megvegyék azt, ami a csecsemőnek jó, ráadásul boltok terén sem válogathatnak.

A védőoltásokat a gyerekek megkapják, ezen a téren ellenállás nincs a szülőkből.

A kisgyermek testi fejlődése a nagy átlagnak megfelelően zajlik, a hátrányok óvodás korban kerülnek előtérbe.

A csenyétei óvoda két csoportjába összesen majdnem 60 gyermek jár. Ebben a korban a problémák már felerősödnek, a kicsik szocializációja gyakran hiányos. Sokan nem ismerik az angol toilletet, higiénés téren is vannak gondok. Az óvoda kezdi el nevelni őket arra, amit otthon nem tanultak meg, például kezét, fogat mosni.

Az óvodai környezetben komoly gondot jelent a tetű jelenléte. Évek óta fennálló probléma, amire még nem sikerült megfelelő megoldást találni. A fertőzés oka nem csak a szülők hanyagságában keresendő, bár olyan anya is akad, aki nem kellően foglalkozik a gyermekével. Van olyan szülő, aki megelőzésként is kezeli a gyermekét. E két véglet között pedig a jellemző, hogy az anyukák megveszik a tetűirtót, ha van rá pénzük – a szer nagyon drága -, de nem mindig tudják ezt az összeget kigazdálkodni.

Ez a probléma az iskolások között is fennáll. Köztük is vannak tetves gyerekek, helyzetük ugyanolyan, mint óvodás társaiké.

Az iskolásba átlagosan 60-70 tanuló jár, 1-4. osztályba. Köztük speciális nevelési igényű (SNI) gyermekek is vannak, akiket próbálnak integráltan oktatni. Sajnos, itt már nagyon érezhető az ingerszegény környezetben történő nevelkedés hatása, sokan buknak, lemaradnak. Kirívó példaként említhető az iskola egyik tanulója, aki 16 évesen még csak második osztályba jár. Másik ilyen eset egy kislány, aki még nem volt 14, amikor megszülte első gyermekét, jelenleg két lány anyukája és a harmadik osztály tanulója.

A felső tagozat a baktakéki Általános Iskolába jár.

Jellemző a tanulmányok abbahagyása is, aminek oka hogy fiatalon „férjhez mennek” a lányok, s attól kezdve egyszerűen nem járnak iskolába. Teherbe esnek, s a kör kezdődik előlről.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői : nem releváns.

Csenyéte orvosi szempontból a Felsőgagy, vegyes körzethez tartozik.

A körzetben állandó orvos nincs, helyettesítéssel van ellátva egy héten két alkalommal.

Gyermekorvos egyáltalán nincsen, a Mozdó Szakorvosi Szolgálat keretein belül kéthavonta egy alkalommal gyermekorvos tanácsadást tart Felsőgagyban.

Szükség esetén az Encsen működő gyermekorvosok ellátják a csenyétei beteg gyermekeket, azonban a közlekedési nehézségek miatt ez nem jelent megoldást.

Ezen a téren nagyon jelentős az esélyegyenlőtlenség, hiszen sem a gyerekek, sem a felnőttek nem akkor jutnak el orvoshoz, amikor arra szükség van, hanem amikor éppen van rendelés.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az óvodai nevelés keretein belül történik fejlesztés, ami az óvónők feladata.

Speciális szakemberek (logopédus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, stb.) nem dolgoznak a településen, pedig nagyon nagy szükség lenne a segítségükre, hiszen, mint már oly sokszor említettük, a helyi sajátosságok miatt az itteni családok nem tudnak eljutni azon településekre, ahol ezek a szolgáltatások elérhetőek.

d gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

e) e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma: nem releváns.

4.3.3. számú táblázat – Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma: nem releváns, mivel a településen nem működik bölcsőde.

4.3.4. számú, Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma: nem releváns, mivel Csenyétén családi napközi nem működik.

Az óvodában két vegyes csoport működik, vagyis nincs kor szerinti csoportbontás.

A településen élő óvodás korú gyermekek száma olyan magas, hogy teljesen feltöltik az óvodai férőhelyek számát, sőt, még többen is járnának, ha lehetőség lenne a felvehető gyermeklétszám bővítésére. Ehhez azonban szükség lenne az épület bővítésére is, hiszen jelenleg 30 fős csoportok működnek, és nagyon nehezen férnek el a részükre rendelkezésre álló helyen.

A csoportok nagyon magas létszám nagy terhet ró az óvónőkre is, hogy biztosítani tudják a megfelelő színvonalú nevelést.

d) gyermekjóléti alapellátás

Az eddigi formában működő társulás feloszlott, emiatt a jelenleg biztosított szolgáltatás nem megfelelő, holott itt napi ellátottságra lenne szükség.

e) gyermekvédelem

Csenyété település gyermekei halmozottan hátrányos helyzetűek, így a gyermekvédelem nagyon fontos szerepet tölt be a gyermekeket veszélyeztető helyzetek kialakulásának megelőzésében.

A helyi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt és fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A település sajátosságaiból adódóan krízishelyzetben csak a helyi dolgozókhöz tudnak fordulni. Legtöbb esetben Polgármester Asszony az, akivel megosztják gondjaikat, akitől segítséget kérnek.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Csenyétén szerencsére működik a Biztos Kezdet Ház, melynek keretein belül a szabadidő hasznos eltöltésére alkalmas programokat kínálnak a gyerekeknek.

Szülők és gyerekek számára a védőnő több alkalommal szervez előadásokat az egészséges életmód, egészségfejlesztés témakörében.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Az intézményi étkeztetés megoldott, Baktakéken főznek, és onnan kerül kiszállításra az ebéd. A nyári szünetben rendszeres meleg ételt biztosít az Önkormányzat a szociális nyári gyermekétkeztetés keretein belül.

Minden gyermek ingyenes tankönyvből tanul, mivel mindnyájan jogosultak gyermekvédelmi támogatásra.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Az Önkormányzat minden esetben törekszik az egyenlő bánásmódra. Ezért az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

l) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A településen dolgozók hátránykompenzáló szolgáltatásai nagyban hozzájárulnak a fogyatékos gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból áll, ami a fogyatékos gyermekek érdekeit, minőségi életvitelét és fejlődését szolgálják. Az általános iskolai oktatásban integrált oktatás van az SNI gyermekek számára.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A köznevelési törvény szerint hátrányos helyzetű az a gyermek, vagy tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek 3 éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola 8. évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrumzavarral, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási fegyelem- magatartás szabályozási zavarral) küzdők csoportja

Csenyéte településen minden gyermek halmozottan hátrányos helyzetűként van nyilvántartva és elég magas számban találkozhatunk sajátos nevelési igényű gyermekekkel.

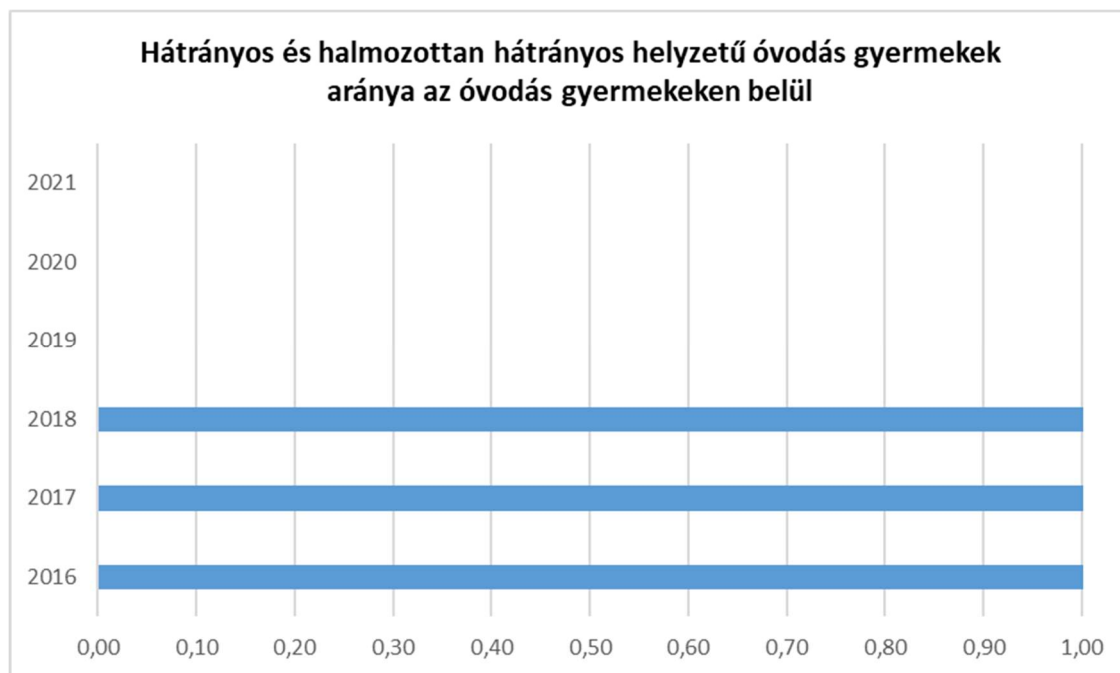
a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az oktatási nevelési intézményben integrált képzésben folyik az oktatás, az arról szakértői véleménnyel rendelkező gyermekeknek az előírt külön óraszámokban gondoskodunk a fejlesztéséről.

A táblázatból megfigyelhető, hogy az óvodáskorú gyermekek száma folyamatosan emelkedik. Ez köszönhető a magas születésszámnak és a korai gyermekvállalásnak.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	53	53	100,00
2017	54	54	100,00
2018	46	46	100,00
2019	50	0	0,00
2020	48	0	0,00
2021	46	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

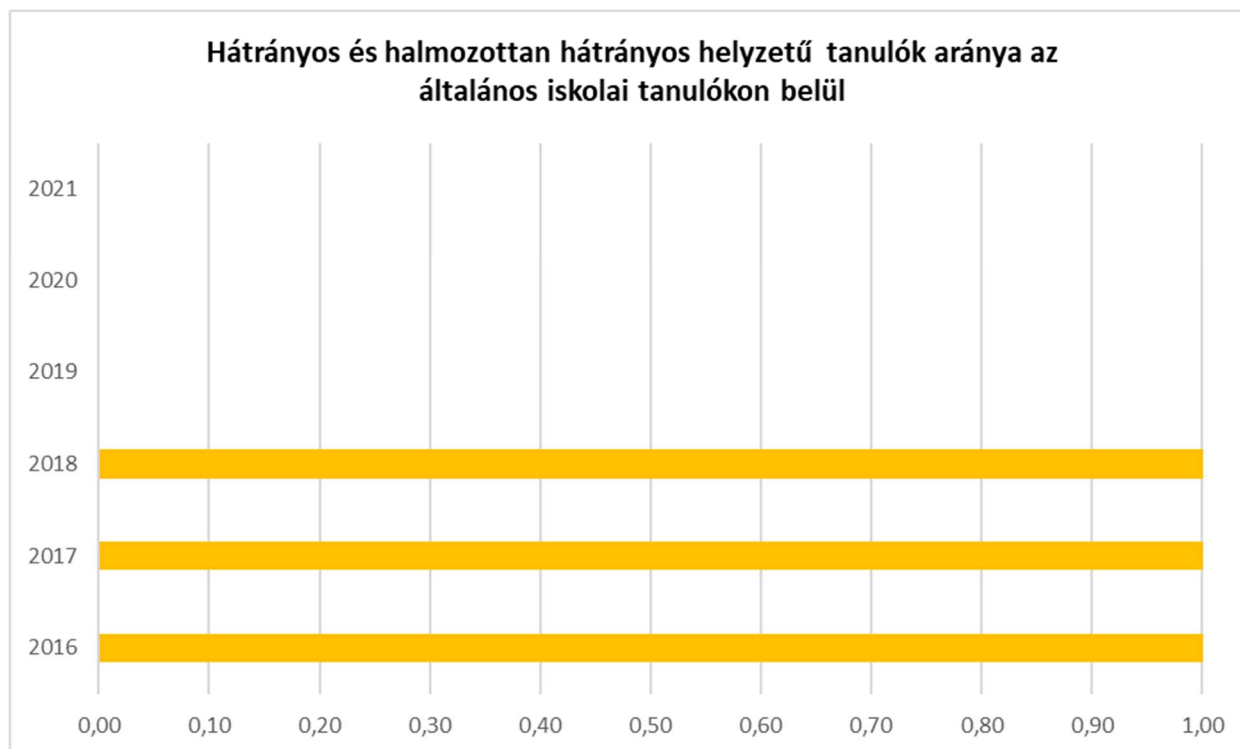

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	64	100,00
2017	n.a.	65	100,00
2018	n.a.	71	100,00
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban: nem releváns

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	0	243
2017	0	226
2018	0	245
2019	0	244
2020	0	225
2021	0	232

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Csenyéte településen csak alsó tagozatos iskola működik, a felső tagozatot a menetrendszerinti közlekedéssel megközelíthető 10km-es távolságra lévő településen folytathatják. A gyermekek életkoruk szempontjából a legkritikusabb időszakban kerülnek át felső tagozatba, ez nehezíti a beilleszkedésüket. Egyfajta megoldás lehetne a problémára a helyben megoldott 8 évfolyamos képzés akár ráépített munkaerő piaci igényeknek megfelelő szakképzéssel együtt, vagy a már 1.osztálytól más településen megkezdett oktatás. Ezek megvalósításához viszont szükség lenne a humán erőforráson kívül tetemes anyagi erőforrásra is (pl.: pedagógusok, szakmai oktatók, épületek, közlekedési eszköz).

Alacsony azok száma, akik elvégzik a 8 osztályt. Azoké még kevesebb, akik tovább tanulnak, aki pedig elvégzi egyáltalán nincs a településen. Már az első évben lemorzsolódnak különböző okok miatt (anyagi okok, gyakorlati helyek hiánya és feltételeik nehézsége). Felsőoktatásban a településen élők közül egyetlen ember sem vesz részt.

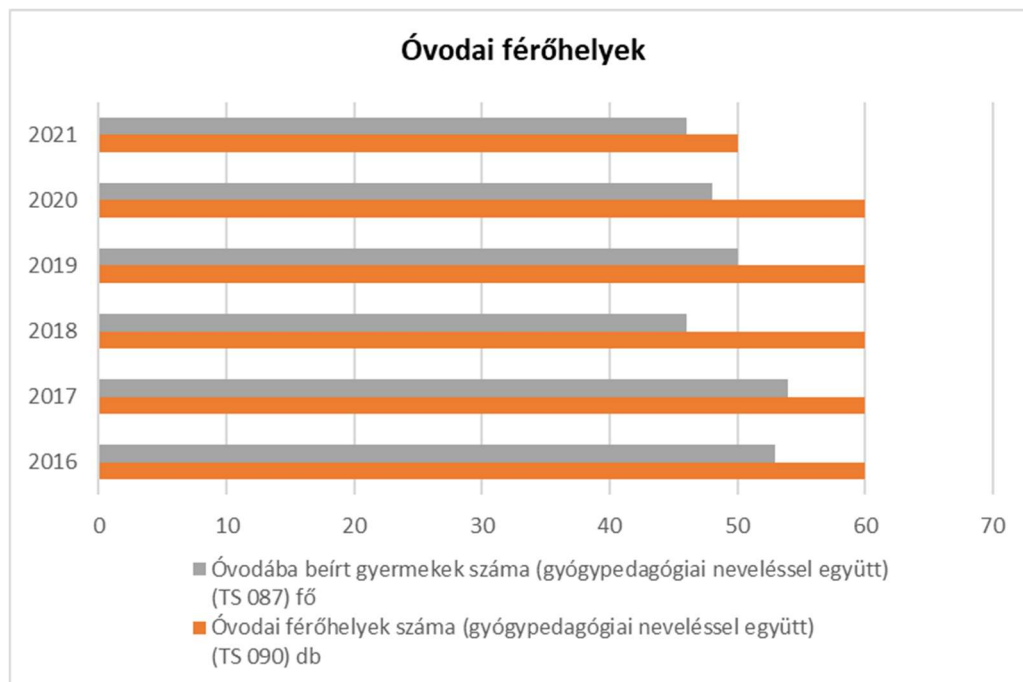
b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

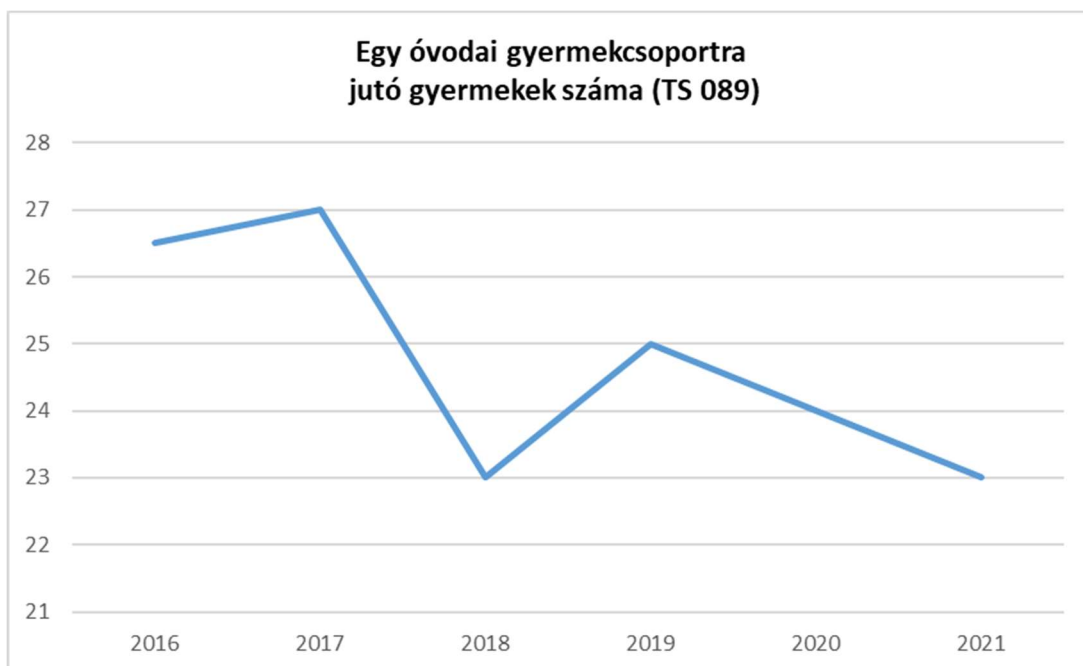
A közoktatási, köznevelési intézményekben nincs státusszal rendelkező fejlesztő pedagógus. Megoldást jelentene, az a lehetőség, ha a településen működne olyan szolgáltatás, ahol elérhetőek lennének a gyermekek számára a fejlesztő pedagógusok, vagy a másik lehetőség számukra, ha megoldható lenne a távolabbi településeken működő szolgáltatásokhoz való eljutás.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.): nem releváns.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	2	60	1	53	0	0	27
2017	n.a.	2	60	1	54	0	0	27
2018	n.a.	2	60	1	46	0	0	23
2019	n.a.	2	60	1	50	0	0	25
2020	n.a.	2	60	1	48	0	0	24
2021	n.a.	2	50	1	46	0	0	23

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

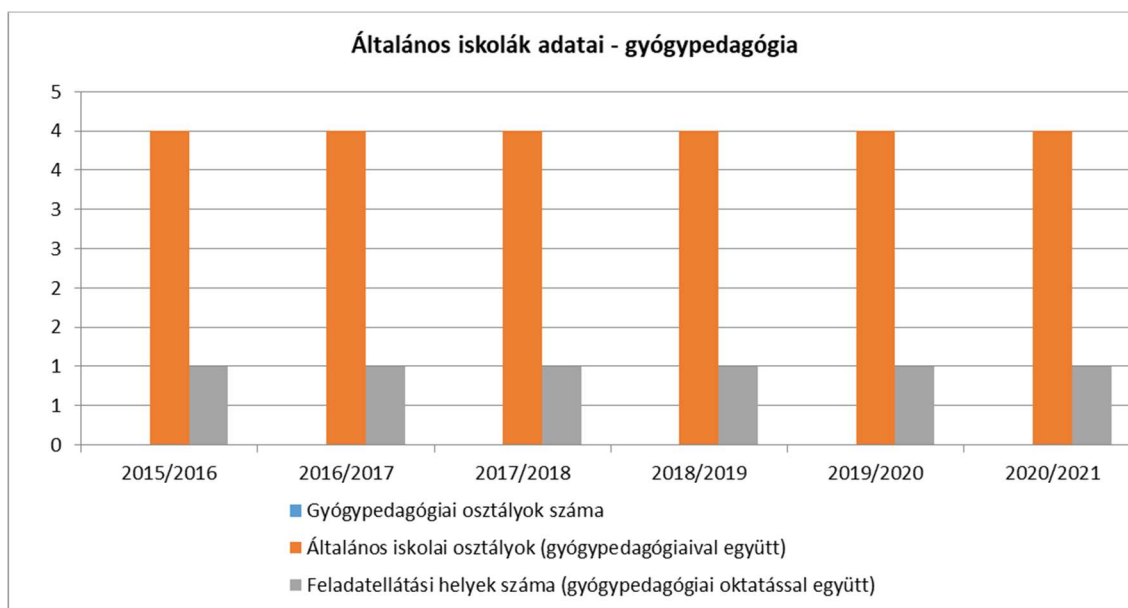

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	4	1	16,00	0,00
2017	0	4	1	16,25	0,00
2018	0	4	1	17,75	0,00
2019	0	4	1	18,25	0,00
2020	0	4	1	17,75	0,00
2021	0	4	1	18,50	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban: nem releváns.

Alacsony azok száma, akik elvégzik a 8 osztályt. Azoké még kevesebb, akik tovább tanulnak, aki pedig elvégzi egyáltalán nincs a településen. Már az első évben lemorzsolódnak különböző okok miatt (anyagi okok, gyakorlati helyek hiánya és feltételeik nehézsége). Felsőoktatásban a településen élők közül egyetlen ember sem vesz részt.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés, intézmények közötti és az intézményeken belüli szegregációról nincs tudomásunk.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	243
2017	n.a.	n.a.	n.a.	220
2018	n.a.	n.a.	n.a.	245
2019	n.a.	n.a.	n.a.	244
2020	n.a.	n.a.	n.a.	225
2021	n.a.	n.a.	n.a.	232

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A

A korábban bemutatott ingyenes intézményi étkeztetést és tankönyvellátást kell itt megemlítenünk. Valamint említést kell, hogy tegyünk az önkormányzat által megpályázott és megkapott élelmiszersegélyről, a karitatív szervezetekkel való együttműködés következtében kapott ruhaadományokról.

Közoktatás

A baktakéki székhelyű Körzeti Általános Iskola és Napköziotthonos Óvoda elnevezésű intézmény beiskolázási körzete Baktakék, Beret, Detek, Alsógagy, Felsőgagy, Csenyété, Gagyapáti községekre terjed ki azzal, hogy a Csenyété településen állandó lakhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezők oktatási – nevelési feladatait a tankerület látja el az 1 – 4. évfolyam, valamint az 1 – 6. évfolyamos sajátos nevelési igényű gyermekek tekintetében.

Az iskola 1-8. évfolyamokon működtet évfolyamonként 1-1 osztályt azzal az eltéréssel, hogy Csenyétei tagintézmény fenntartásáról a tankerület gondoskodik az ott működő tagiskolában fenntartás szempontból is elkülönítetten 1-4. osztályos, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásáról valamint az óvodai nevelésről.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Korai gyermekvállalás Hiányzó gyermekvédelmi szolgáltatások, Higiénia hiánya	Biztos kezdet jellegű szolgáltatások helyi biztosítása, felvilágosító előadások védőnő, családsegítő aktív bevonásával Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményhálózat működtetése, A közösségi szolgáltatások kibővítése
Iskolakerülés Az iskola kompetenciaeredményei az országos átlag alatt maradnak	A településen működő közösségi ház folyamatos fenntartása, bővítése, az intézményen belül étkezés biztosítása, állandó iskolarendőri szolgáltatás
Sajátos nevelési igényű, fogyatékkal élő tanulók oktatása	Lovasterápia, az ehhez szükséges tárgyi feltételek (ló, istálló, pálya, takarmány) személyi feltételek, szakképzett oktató, személy a ló ellátásához
Gyermekek fizikai állapota Szabadidő hasznos eltöltése	Tornaterem építése teljes felszereléssel külső tornapálya, öltözővel, zuhanyzóval, kerékpárok, beszerzése. Könyvtár létrehozása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők esélyegyenlőségének jogi alapelvei, miszerint:

- A nők és férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében
- A nőket a férfikkal egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, szakképzés, előmeneteli lehetőségek, valamint a munkafeltételek terén
- Szociális biztonság terén

A település sajátossága, hogy a nők a korai és gyakori gyermekvállalás következtében az átlaghoz képest korábban használódnak el, egészségi állapotuk korábban indul romlásnak, szellemi, fizikai teljesítőképességük jóval elmarad az átlagtól. Ennek ellenére a fiatal lányok követendő mintának tekintik ezt az életformát

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

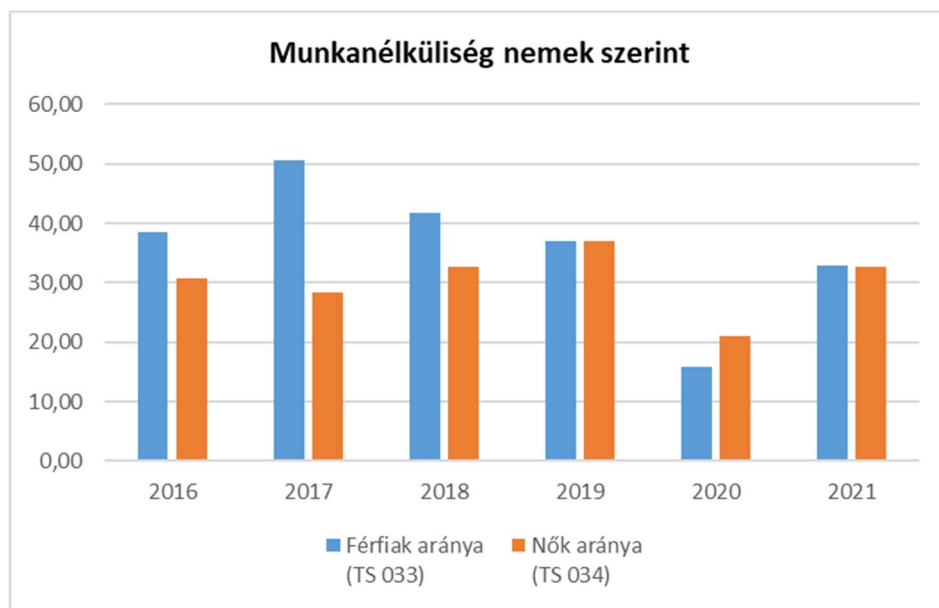
A nők szerepe a településen a romlakosság kultúrájának köszönhetően a családra és a gyermeknevelésre összpontosul. A településen munkalehetőség nincs, illetve egyetlen munkáltató az Önkormányzat, amely alkalmaz nőket, különböző programokban elsősorban a növénytermesztésben. A nők iskolai végzettsége a településen általában alacsony.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	38,51	30,71	34,61%
2017	50,68	28,37	39,53%
2018	41,78	32,61	37,20%
2019	36,99	36,96	36,98%
2020	15,89	21,01	18,45%
2021	32,9	32,64	32,77%

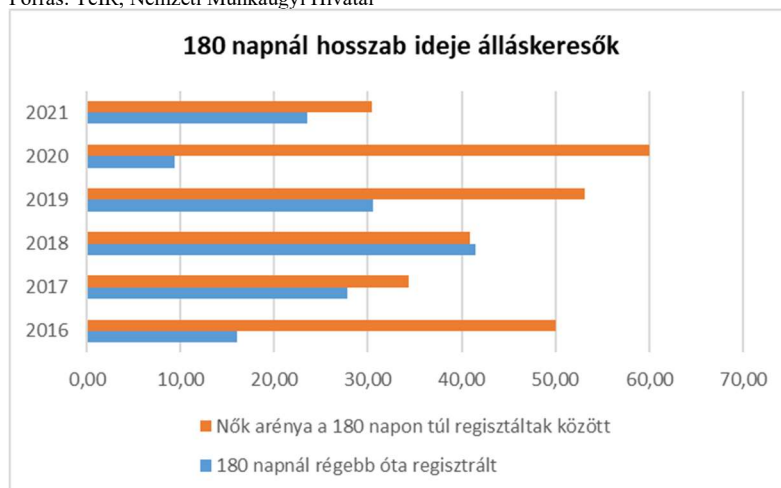
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	16	50
2017	27,83	34,38
2018	41,51	40,91
2019	30,48	53,13
2020	9,43	60
2021	23,47	30,43

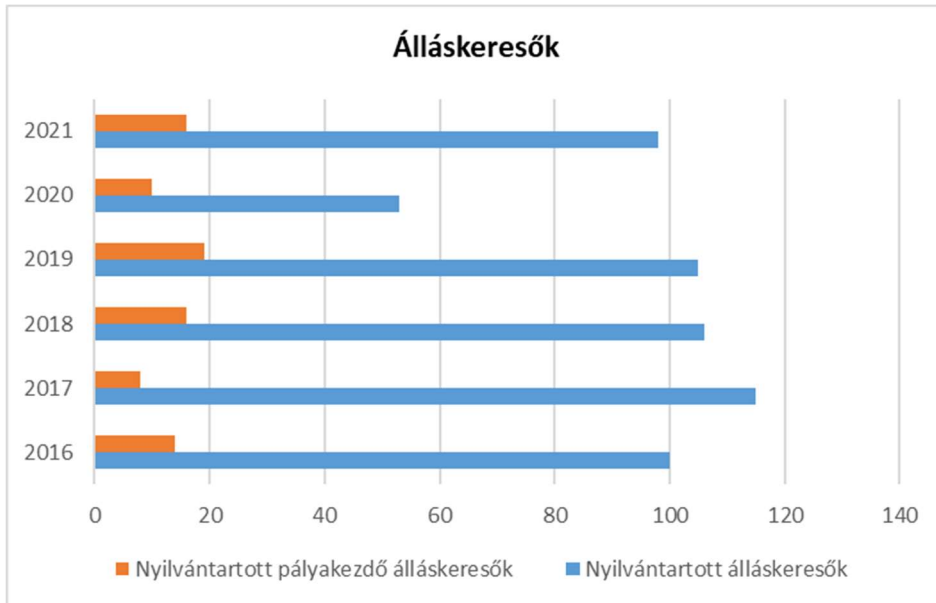
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	100	14
2017	115	8
2018	106	16
2019	105	19
2020	53	10
2021	98	16

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Csenyéte településen a közfoglalkoztatás jellegéből adódóan több férfi tud dolgozni, mint nő. A programok szélesítése következtében lehetőség lenne arra, hogy a nők is hasonló létszámban tudjanak munkát vállalni a közfoglalkoztatáson belül, mint a férfiak.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Kifejezetten a nők számára képzési programok nem kerültek elindításra. A programban résztvevők tekintetében a nők nem szenvednek hátrányt. Az önkormányzat próbálja tartani a településre jellemző férfi nő arányt a lehetőségekhez mérten.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők szegénységi kockázata lényegesen magasabb az átlagnál, körükben a tartós és passzív munkanélküliség is gyakori, sok esetben nem látnak remény a munkára, ezért egy idő után már nem is keresnek, amely egyre jobban megnehezíti az elhelyezkedési lehetőségeiket. A roma nők hátrányainak nagy része legfőképp az alacsony iskolai végzettségre vezethető vissza.

Iskolai végzettségtől függetlenül a településen - a közfoglalkoztatás kivételével- elhelyezkedni nem lehet.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Tekintettel arra, hogy a közfoglalkoztatás egységes bérezést ír elő, így bér különbség nincs. Egyéb területen pedig a bérezést jogszabály alapján határozzák meg.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A gyermekvállalás, a kisgyermek nevelés nagy mértékben befolyásolja a nők munkaerő-piaci esélyeit. Településünkön a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló bölcsődei és a családi napközi hálózat nem működik. A roma nők számára elérhetetlen a munkaerő-piaci integráció a korai gyermekvállalás miatt.

Azok akik a családalapítás miatt lemondanak továbbtanulási szándékukról, akár egész életükre elveszítik annak az esélyét, hogy valaha stabil munkahelyük legyen.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból: nem releváns.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Csenyéte település a felsőgagyi védőnői körzethez tartozik, így jogilag Csenyéte település nem rendelkezik önálló védőnővel, emiatt a fenti táblázatban a védőnők száma nem beírható.

A lakosság szám arányaihoz viszonyítva a gyerekszám sokkal magasabb, mint egy átlagos településen. Habár a jogszabály ezt nem teszi lehetővé, a településnek mégis szüksége lenne arra, hogy önálló védőnői körzet alakuljon.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Kultúrájukból és neveltetésükből eredően a roma nők nem érzik olyan súlyúnak a fizikai és/vagy a lelki bántalmazást, hogy erről akár csak említést is tegyenek a hivatalos fórumok előtt, emiatt az esetek döntő többségében nem vagy csak falusi pletyka szinten kerül napvilágra az erőszak.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Ilyen szolgáltatás a településhez legközelebb 50km-re Miskolcon található. Családsegítő szolgálat nem működik a településen, mivel nem kötelező feladatköre az önkormányzatnak, ezért állami támogatás nincs rá, az önkormányzat pedig saját erejéből képtelen finanszírozni.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A roma kultúrából adódóan a férfiak nagyobb szerephez jutnak a közéletben, mint a nők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák nem jellemzőek, intézkedést nem igényelnek. Községünkben nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Aluliskolázottság és a korai gyermekvállalás miatti elhelyezkedési probléma	Biztos Kezdet ház által nyújtott szolgáltatások bővítése. A közfoglalkoztatás bővítése a nők számára is elvégezhető munkakörökkel Kisgyermek elhelyezésére szolgáló intézmények biztosítása
Gyes utáni helyzet és a Kisgyermekes anyák szabadidős lehetőségeinek hiánya	Ugyanaz, mint az előzőekben. A gyermekek napközbeni elhelyezésére Biztos Kezdet Ház, illetve bölcsőde építése, üzemeltetése baba-mama programok

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

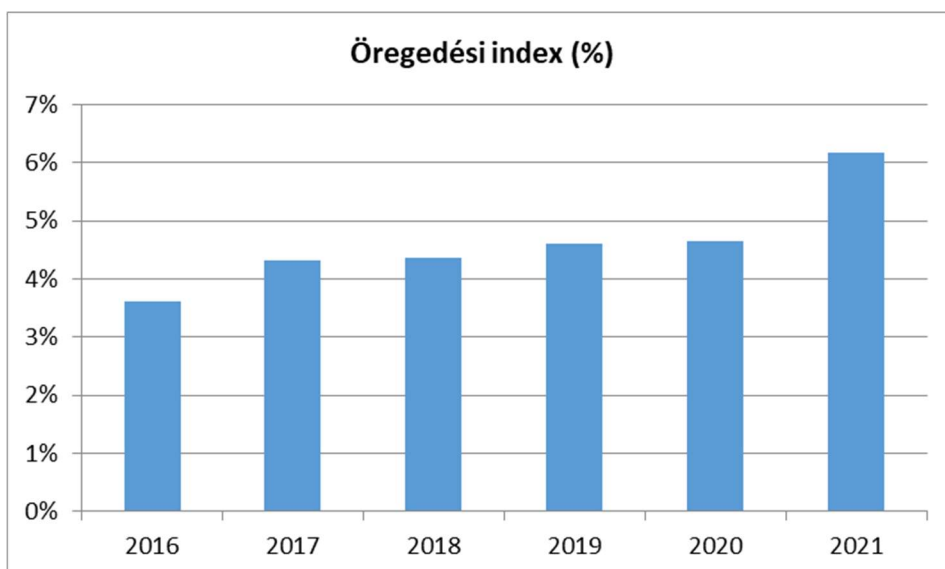
A településen az idősök lakosság száma elhanyagolható az összlakossághoz képest. Jövedelmüket általában a nyugdíj ellátás teszi ki, azonban annak esetek amikor a nyugdíj ellátásra sem jogosultak tekintettel arra, hogy nincs elég bedolgozott évük.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	8	221	3,62%
2017	10	231	4,33%
2018	10	229	4,37%
2019	11	239	4,60%
2020	11	236	4,66%
2021	15	243	6,17%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	11	8	19
2017	10	5	15
2018	11	6	17
2019	10	5	15
2020	10	4	14
2021	9	4	13

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	0	0	3	2	0	4	n.a.
2017	0	0	3	1	0	2	3
2018	0	0	4	2	0	2	3
2019	0	0	3	2	0	1	4
2020	0	0	3	1	0	1	4
2021	0	0	2	1	0	1	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen az idősök lakosságszáma nagyon alacsony az összlakossághoz képest. Jövedelmüket általában a nyugdíj ellátás teszi ki, azonban annak esetek amikor a nyugdíj ellátásra sem jogosultak tekintettel arra, hogy nincs elég bedolgozott évük.

6.2 Idősök munkaerő-piaci helyzete

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A településen nem működik jelenleg ilyen jellegű foglalkoztatás. Azonban ha lehetőségük nyílna rá, szívesen foglalkoznának mezőgazdasági munkával jövedelem kiegészítés céljából.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen		100	115	106	105	53
41-45 év (TS 042)	Fő	12	16	12	14	4	12
	%	12,00%	13,91%	11,32%	13,33%	7,55%	12,24%
46-50 év (TS 043)	Fő	13	15	16	13	6	7
	%	13,00%	13,04%	15,09%	12,38%	11,32%	7,14%
51-55 év (TS 044)	Fő	6	10	6	5	6	8
	%	6,00%	8,70%	5,66%	4,76%	11,32%	8,16%
56-60 év (TS 045)	Fő	7	4	8	7	3	5
	%	7,00%	3,48%	7,55%	6,67%	5,66%	5,10%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3	6	3	3	3	5
	%	3,00%	5,22%	2,83%	2,86%	5,66%	5,10%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az önkormányzatnak külön ilyen intézménye nincs de, ha van rá lehetőség az öregeket kiemelten kezeli. Más szervezet nincs jelen a településen. Sajnos anyagi okok miatt nem áll módjában intézményi szinten foglalkozni az idősökkel.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

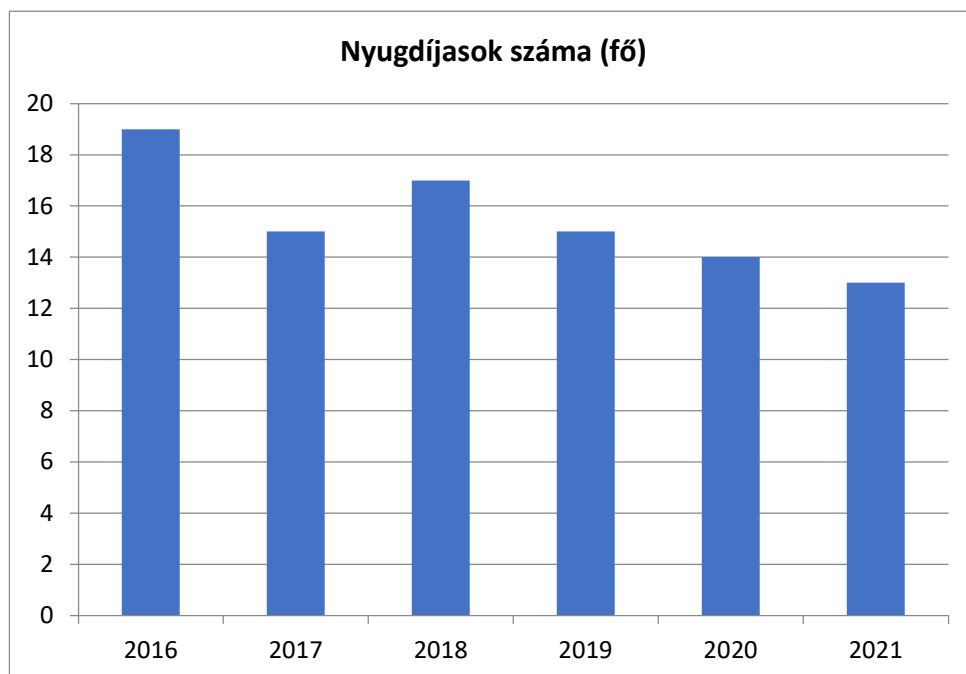
A táblázatból megállapítható hogy a településre jellemző a magas fokú munkanélküliség. Illetve ami még tovább rontja a helyzetet hogy nagy részük tartósan munkanélküli. A munkaadók a munkavállalókat az életkor előre haladtával egyre kevésbé szívesen alkalmazzák. A nyugdíjasok a jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen létesítenének munkahelyet, végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

□□ az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	11	8	19
2017	10	5	15
2018	11	6	17
2019	10	5	15
2020	10	4	14
2021	9	4	13

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	8	0	0	0
2017	10	0	0	0
2018	10	0	0	0
2019	11	0	0	0
2020	11	0	0	0
2021	15	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Csenyéte településen nincs nappali ellátást biztosító intézmény az idősek számára. Azonban a Biztos Kezdet Ház keretein belül a település idős emberei napközben elfoglaltságot találhatnak, egymással gyakran találkoznak és beszélgetnek, esetlegesen a régi hagyományokat átadhatják az utókor számára. A Biztos Kezdet Ház épülete nem rendelkezik elegendő férőhellyel, ezért szükség lenne esetlegesen a bővítésére.

Az idősek ellátását segíti az időskorúak járadéka, a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés**6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)** nevű táblázat nem kerül kitöltésre mivel nem tartalmaz adatot.

A településen jelenleg csak mozgó könyvtárból tudnak az idős emberek a saját szórakoztatásukra könyvet kölcsönözni. Sajnos ez is egy olyan szolgáltatás, amely csak minden második héten van jelen a településen. Az állandó könyvtár színtere lehetne egy olyan közösségnek, ahol az idős emberek rendszeres kapcsolatot tudnának tartani egymással, valamint műveltebbé válhatnának.

c) idősek informatikai jártassága

Az idős emberek informatikai jártasságáról nincs objektív adatunk, de általánosságba elmondható, hogy az idős emberek nem rendelkeznek informatikai ismeretekkel, mivel a településen még nincs lehetőségük arra, hogy az informatikai alaptudást elsajátítsák.

d) a generációk közötti programok.**6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen**

A településen nem működik ilyen jellegű szolgáltatás.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Társaság hiánya, magas az egyedül élők aránya Idősek informatikai jártasságának hiánya	A Biztos Kezdet Házon belül nappali ellátás biztosítása étkeztetéssel, klubélet szervezése
	Kulturális programok megvalósítása Számítógéppark, internet hozzáférés kiépítése,
Magatehetetlen, idős emberek	Házi segítségnyújtás, felügyelet, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, illetve bentlakásos intézményben való elhelyezés
Megromlott egészségi állapot	Szűrőprogramok szervezése, orvosi ellátás fejlesztése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni.

A fogyatékos emberek hátrányainak enyhítésére, esélyegyenlőségük megalapozására, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében az Országgyűlés - összhangban az Alaptörvénnyel és a nemzetközi jog által általánosan elismert szabályaival - a **1998. évi XXVI.**, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvényt alkotta.

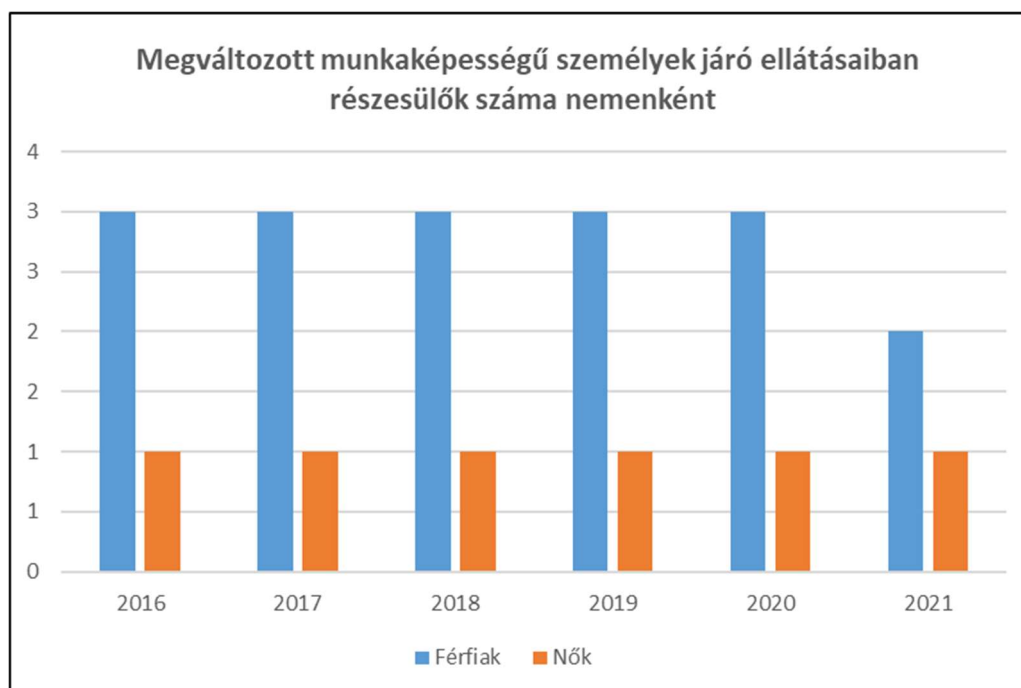
Fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	3	1	4
2017	3	1	4
2018	3	1	4
2019	3	1	4
2020	3	1	4
2021	2	1	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Fenti táblázat alapján megállapítható, hogy a megváltozott munkaképességű személyek száma nem mutat kirívó változást. Megállapítható, hogy fenti személyek közel fele az egészségkárosodott személyek ellátását kapja, azaz nincsen elegendő munkaviszonya ahhoz, hogy rehabilitációs vagy rokkantsági ellátásra jogosult legyen. Illetve csekély mértékben több a férfi, mint a nő.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Jelenleg nincs a településen, de még a közelben sem olyan munkahely, ahol a megváltozott munkaképességű, fogyatékkal élő embereket foglalkoztatnák. Kivétel ez alól az az egy-egy munkahely, amely a munkáltatónak jelent kedvezményt azáltal, hogy ne kelljen rehabilitációs hozzájárulást fizetni.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Mivel akár már a munkába való eljutás is nehézséget jelent még az egészséges munkavállalóknak is, emiatt a munkáltatók eleve úgy hirdetik meg az álláshelyet, hogy mobilitás, agilitás alapfeltételnek számít. Emiatt egy mozgásában korlátozott egyén labdába sem rúghat.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Sem a településen, de még 50 km-es körzetben sem valósulnak meg ezt a réteget célzó programok. Intézményesített rendszer pedig nincs.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

Elsősorban az önkormányzaton kívüli szervektől kapnak ellátásokat (Magyar Államkincstár, Nyugdíjfolyósító Igazgatóság), melyekről információnk nincs. A Rendszeres szociális segélyre jogosultakról sem rendelkezünk információval, mivel átkerült a járási hivatalokhoz ezen ellátások nagy része. Illetve arról sem rendelkezünk információval a Nyugdíjintézet által folyósított ellátáshoz elegendő-e a bedolgozott éve.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az Kultur helység bejárata felőli rész nem akadálymentes, azonban az önkormányzat, biztos kezdet ház, orvosi rendelő és védőnői szolgált épülete igen.

c) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az előzőekben vázoltak alapján nem az akadálymentesítettség hiányzik a településről, hanem maguk az intézmények, melyek biztosítanak a fogyatékkal élő emberek napjainak hasznos és tartalmas eltöltését.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az Önkormányzat által biztosított közfoglalkoztatáson, az oktatási-nevelési intézményen, óvodán, egészségügyi szolgáltatón és a Biztos Kezdet Házon kívül nincs munkalehetőség. Az itt való elhelyezkedést nem az akadálymentesítés-nélküliség, hanem a képzetlenség akadályozza. Ennek ellenére az oktatási intézmény szintén akadálymentesített, hogy az itt tanuló fogyatékkal élő gyermekek ne szenvedjenek hátrányt.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedés nem akadálymentesített. Park nincsen a településen. A járdák állapota nem csak akadálymentesítettség terén hagy maga után kívánnivalót.

f) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A fogyatékos személyek napjainak tartalmas eltöltése érdekében nem valósult meg még semmilyen program, nem még intézmény vagy munkahely, ami megkönnyítené az életüket.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Több fajta juttatás is létezik, pl.: vakok személyi járadéka, emelt családi pótlék, stb., viszont ezek egyikét sem az Önkormányzat biztosítja, hanem állami juttatás.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

7.5 A fogyatékossgal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezése

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliség Ellátásokhoz való hozzájutás nehézségei	Megváltozott munkaképességű személyeknek való munkahelyteremtés Ellátásokhoz való hozzájutás biztosítása, a Községi Ház keretein belül
Kulturális programok hiánya Szabadidő hasznos eltöltésének hiánya	Tanári hálózat létrehozása, számítógéppark, internet hozzáférés kiépítése, könyvtár kialakítása sajátos igények szerint Lovas terápia
Mozgáskorlátozottság	Akadálymentesítés megvalósítása

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen nincs kiépített szennyvíz hálózat és az ivóvíz hálózat elavult.	Belföldi és EU-s pályázatok bevonásával a lakossági szennyvíz hálózatot kellene kiépíteni, a meglévő elavult ivóvíz hálózat korszerűsítése.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A településen nem működnek civil szervezetek.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A kisebbségi önkormányzaton kívül a településen nem működnek civil szervezetek vagy egyházak. A működő szervezet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, és az általa mentorált, az Encsi Többcélú Kistérségi Társulás által működtetett Biztos Kezdet Ház.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az Önkormányzat együttműködik más önkormányzatokkal és társulásokkal is. A közigazgatási átalakítás során a Krasznokvajdai Közös Önkormányzati Hivatal tagja. A háziorvosi és védőnői szolgálatot is a többi, ellátott településsel tartja fenn.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen működik nemzetiségi önkormányzat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Civil szervezetek nem működnek a településen,.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

For-profit szereplők nem tevékenykednek Csenyétén.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésében részt vettek a Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórum (HEP Fórum) tagjai. A kiemelt problématerületekre munkacsoportokat alakítottunk, melynek tagjai a településen dolgozó egészségügyi, szociális szakemberek és a Biztos Kezdet Ház munkatársai, akik tevékenységéhez Polgármester Asszony kiemelkedő segítséget nyújtott.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az elfogadott dokumentumot a helyben szokásos módon a lakosság számára hozzáférhetővé tesszük, amely alapján az állampolgárok megismerhetik az esélyegyenlőségi programot, intézkedéseket és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény - ségben élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alul iskolázottság, Hivatalos ügyek intézésének nehézségei 2. Magas munkanélküliségi ráta miatt rossz lakhatási körülmények, Megélhetési gondok 3. Településen élők rossz egészségügyi állapota 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Képzettségi szint javítása Segítségnyújtás 2. Foglalkoztatási lehetőségek bővítése Szociális bérlakások építése Önfenntartás propagálása és támogatása 3. Szűrőprogramok szervezése, egészségfejlesztés
Gyermekek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Korai gyermekvállalás Hiányzó gyermekvédelmi szolgáltatások Higiénia hiánya 2. Iskolakerülés Az iskola kompetenciaeredményei az országos átlag alatt maradnak Rendszeres étkeztetéshez jutás 3. Sajátos nevelési igényű, fogyatékkal élő tanulók oktatása 4. Gyermekek fizikai állapota Szabadidő hasznos eltöltése 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Biztos kezdet jellegű szolgáltatások helyi biztosítása, Felvilágosítás Intézményhálózat működtetése A közösségi szolgáltatások kibővítése 2. Állandó iskolarendőri szolgáltatás Minőségi oktatáshoz való hozzáférés javítása 3. Lovas terápia 4. Tornaterem építése teljes felszereléssel Állandó könyvtár létrehozása
Idősek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Társaság hiánya, magas az egyedül élők aránya Idősek informatikai jártasságának hiánya 2. Magatehetetlen, idős emberek 3. Megromlott egészségi állapot 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Biztos kezdet Házon belül nappali ellátás biztosítása Kulturális programok szervezése, idősklub létrehozása Alapszintű informatikai képzések szervezése 2. Házi segítségnyújtás, jelzőrendszer kiépítése 3. Szűrőprogramok szervezése, orvosi ellátás fejlesztése

Nők	<p>1. Aluliskolázottság és a korai gyermekvállalás miatti elhelyezkedési probléma</p> <p>2. Gyes utáni helyzet Kisgyermekes anyák szabadidős lehetőségeinek hiánya</p>	<p>1. Biztos Kezdet Házban felzárkóztató képzések szervezése a, közfoglalkoztatás bővítése</p> <p>2. A gyermekek napközbeni elhelyezése</p> <p>Biztos kezdet jellegű szolgáltatások biztosítása, baba-mama programok</p>
Fogyatékkal élők	<p>1. Munkanélküliség, Ellátásokhoz való hozzájutás nehézségei</p>	<p>1. Megváltozott munkaképességű személyeknek való munkahely teremtés</p>
	<p>2. Kulturális programok hiánya Szabadidő hasznos eltöltésének hiánya 3. Mozgáskorlátozottság</p>	<p>Ellátásokhoz való hozzájutás helyi biztosítása, információs szolgáltatás</p> <p>2. Számítógéppark, internet hozzáférés kiépítése Lovas terápia</p> <p>3. Akadálymentesítés megvalósítása</p>
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás		

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	<p>1. Képzettségi szint javítása Segítségnyújtás</p> <p>2. Foglalkoztatási lehetőségek bővítése Szociális bérlakások építése Önfenntartás propagálása és támogatása</p> <p>3. Szűrőprogramok szervezése, egészségfejlesztés</p>	<p>1. Csenyéte község Önkormányzata, Polgármester, Képzést vállaló célcsoporttagok, Oktatási Intézmény, Biztos Kezdet Ház, Képzést lebonyolító szervek, Munkaügyi Központ, Regionális Oktatási Központok Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Hivatalos állami szervek</p> <p>2. Csenyéte Község Önkormányzata, Polgármester, Foglalkoztatásban résztvevő célcsoporttagok, Munkaügyi Központ, Kivitelező, Érdekvédelmi Szervezetek Alapítványok, Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Biztos Kezdet Ház, Oktatási Intézmény</p> <p>3. Csenyéte község Önkormányzata, Polgármester, Biztos Kezdet Ház, Mély szegénységben élő célcsoporttagok, Helyi</p>

		egészségügyi alapellátás tagjai, Egészségügyi Intézmények
Gyermekek	<p>1. Biztos kezdet jellegű szolgáltatások helyi biztosítása, Felvilágosítás Intézményhálózat működtetése A közösségi szolgáltatások kibővítése</p> <p>2. Állandó iskolarendőri szolgáltatás Minőségi oktatáshoz való hozzáférés javítása Állandó szociális konyha kialakítás a Községi Házon belül.</p> <p>3. Lovas terápia</p> <p>4. Tornaterem építése teljes felszereléssel Könyvtár létrehozása</p>	<p>1. Csenyéte község Önkormányzata, Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Encsi Többcélú Kistérségi Társulás, Védőnői Szolgálat, célcsoporttagok, Biztos Kezdet ház Családsegítő és Gyermejjóléti szolgálat, Jegyző/Aljegyző</p> <p>2. Csenyéte község Önkormányzata Polgármester, Encsi Rendőrkapitányság, Általános Iskola, Gyámhivatal, Községi Ház, Szakszemélyzet, Célcsoport tagjai, Állami Felügyeleti Szervek</p> <p>3. Csenyéte község Önkormányzata, Oktatási Intézmény, Oktatási Intézmény Vezetője, Célcsoport tagjai, Lovas tréner, Gondozók, Már működő lovas terápiás intézmény</p> <p>4. Csenyéte község Önkormányzata, Polgármester, Oktatási Intézmény, Kivitelezők, Célcsoport tagjai, Biztos Kezdet Ház, Működő könyvtárak</p>

Idősek	1. Községi Házon belül nappali ellátás biztosítása Kulturális programok szervezése, idősklub létrehozása Alapszintű informatikai képzések szervezése 2. Házi segítségnyújtás, jelzőrendszer kiépítése 3. Szűrőprogramok szervezése, orvosi ellátás fejlesztése	1. Csenyéte község Önkormányzata, Községi Ház, Biztos Kezdet Ház Vezetője , Célcsoport tagjai, Alapítványok, Szeretetszolgálatok 2. Csenyéte község Önkormányzata, Polgármester , Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Gondozási Központ, Célcsoport tagjai, Bentlakásos intézmények 3. Csenyéte község Önkormányzata, Helyi egészségügyi alapellátás tagjai, védőnő , Célcsoport tagjai, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Biztos Kezdet Ház, Külső orvoscsoporthok
Nők	1. Községi Házban felzárkóztató képzések szervezése a, közfoglalkoztatás bővítése 2. A gyermekek napközbeni elhelyezése Biztos kezdet jellegű szolgáltatások biztosítása, baba-mama programok	1. Csenyéte község Önkormányzata, Községi Ház, Biztos Kezdet Ház Vezetője Oktatási Intézmény, Célcsoport tagjai 2. Csenyéte község Önkormányzata, Óvoda, Célcsoport tagjai, Biztos Kezdet Ház, Biztos Kezdet Ház Vezetője , Védőnői Szolgálat
Fogyatékkal élők	1. Megváltozott munkaképességű személyeknek való munkahely teremtés Ellátásokhoz való hozzájutás helyi biztosítása, információs szolgáltatás 2. Számítógéppark, internet hozzáférés kiépítése Lovas terápia 3. Akadálymentesítés megvalósítása	1. Csenyéte község Önkormányzata, Polgármester , Foglalkoztatásban résztvevő célcsoporttagok, Biztos Kezdet Ház, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 2. Csenyéte község Önkormányzata, Polgármester , Biztos Kezdet Ház, Célcsoport tagjai, Oktatási Intézmény, 3. Csenyéte község Önkormányzata, Polgármester , Kivitelezők

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a társadalom általánosan elfogadott normái között élnek, felzárkóztatási esélyeik, életminőségük és életük önálló javításának lehetőségei javulnak.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők oktatása által, az onnan való kijutásukat elősegítsük.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek oktatását, fejlődését, munkára tanítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek megfelelő ellátására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a hátrányos megkülönböztetés csökkentését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők megfelelő ellátására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	I/1. Képzettségi szint javítása Segítségnyújtás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Aluliskolázottság. Hivatalos ügyek intézésének nehézségei
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Iskolai végzettséggel rendelkező emberek számának növelése, gördülékeny ügyintézés A tényleges iskolai végzettség felmérése a településen /segítségnyújtás a hivatalos ügyek intézésében 2024.12.31. Képzési lehetőségek, hiányszakmák oktatásának felkutatása, lakosság körébeli igényfelmérés a kettő szinkronizálása /az önérvényesítés elérése, 2021.06.30. Minél több helyi lakos képzéshez juttatása / a lehető legtöbb önállóan, külső segítő bevonása nélküli ügyintézés 2028.03.31.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - pályázati lehetőségek felkutatása - képzések feltérképezése - képzések szervezése, lebonyolítása - információszolgáltatás - ügyintézéshez szükséges adatlap-rendszer biztosítása - hivatalos iratok kitöltésében való segítségnyújtás
Résztevők és felelős	Csenyéte község Önkormányzata, Polgármester , Képzést vállaló célcsoporttagok, Oktatási Intézmény, Biztos Kezdet Ház, Képzést lebonyolító szervek, családsegítő-és gyermekjóléti szolgálat
Partnerek	Munkaügyi Központ, Regionális Oktatási Központok, Hivatalos Állami szervek
Határidő(k) pontokba szedve	2024.12.31. 2026.06.30. 2028.03.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Képzések száma Képzésen résztvevők száma Képzést eredményesen elvégzők száma Ellátatlan lakosok száma A pályázatok függvényében folyamatosan
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A lakosság érdektelensége és bizalmatlansága a programok iránt, a hátrányos helyzetű célcsoport bevonása nem hatékony a programba, motiválatlanság. Forráshiány. Lakosság részletes és rendszeres tájékoztatása. Pályázatok, források keresése. Folyamatos segítő jelenlét
Szükséges erőforrások	Pályázati források, humán erőforrás.

Intézkedés címe:	I/2. Foglalkoztatási lehetőségek bővítése Szociális bérlakások építése, valamint az önfenntartás propagálása és támogatása, szociális bérlakások építése.
------------------	---

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas munkanélküliségi ráta miatt rossz lakhatási körülmények, megélhetési gondok
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Magas munkanélküliségi ráta csökkentése Több komfortos lakóingatlan megléte a településen, Helyes családi gazdálkodás elérése Pályázati lehetőségek felkutatása, melyek a munkahelyteremtés lehetőségeit szolgálják. A lakásállomány állag felmérése Tanácsadás 2024.12.31. Emberek visszahelyezése a munkaerőpiacra, a munkaadók, és munkavállalók részéről történő igényfelmérést követően Az öfenntartás gyakorlati példákon
	keresztüli demonstrálása 2024.12.31. A lehető legtöbb ember bevonása, visszajuttatása a munkaerő világába. A lehető legtöbb szociális bérlakás felépítése Minél több eszköz biztosítása, és a lehető legtöbb művelés alól kivont terület bevonása. 2028.03.31.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - közfoglalkoztatás továbbfolytatása - munkahelyteremtés, helyben megvalósuló fejlesztéseknél (építés, bővítés, stb.) helyi lakosok foglalkoztatása - egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása - képzések utáni elhelyezkedés biztosítása - lakásállomány felmérése - Pályázatok benyújtása, lebonyolítása - Felvilágosítás, háztartás vezetési tanácsadás
Résztevők és felelős	Csenyéte Község Önkormányzata, Polgármester , Foglalkoztatásban résztvevő célcsoporttagok, Kivitelező, Alapítványok, Családsegítő-és gyermekjóléti szolgálat, Biztos Kezdet ház, Oktatási intézmény
Partnerek	Munkaügyi Központ Érdekvédelmi szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2024.12.31. 2026.12.31. 2028.03.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Munkanélküliek száma, aránya Foglalkoztatottak száma Épített lakások száma Feltételrendszer kialakítása Művelésbe újra bevont kertek száma Közép és hosszú távon a családok életminőségének javulása, öfenntartás megvalósulása Pályázatok függvényében folyamatos kontroll, és a lakosság motiváltságának függvényében.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A lakosság érdektelensége, motiválatlansága. A pályázati kiírások korlátai. Forráshiány. Gyakorlati tapasztalatlanság. Propagandaszerű tájékoztatás, a foglalkoztatott érdekeltté tétele. Pályázatok, források keresése. Gyakorlati segítségnyújtás
Szükséges erőforrások	Pályázati források. Felvevő piac keresése a helyben előállított termékekre. Anyagi tárgyi és humán erőforrások. Termőföld.

Intézkedés címe:	I/3. Szűrőprogramok szervezése, egészségfejlesztés
------------------	--

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Településen élők rossz egészségügyi állapota
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Településen élők egészségügyi állapotának szinten tartása és javítása Beteg emberek, betegségek feltérképezése 2024.12.31. Minél többféle szűrővizsgálat megszervezésének, pályázati finanszírozásának feltérképezése 2026.12.31. Minél több szűrővizsgálat megszervezése, /lehetőség szerint évente/ 2028.03.31.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - szűrővizsgálatok szervezése - egészségtudatos életmódra nevelés - reformkonyha bevezetése
Résztevők és felelős	Csenyéte község Önkormányzata, Polgármester , Biztos Kezdet Ház, Mély szegénységben élő célcsoporttagok, Helyi egészségügyi alapellátás tagjai
Partnerek	Egészségügyi Intézmények, Közétkeztetési feladatokat ellátó intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	2024.12.31. 2026.12.31. 2028.03.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Orvosi rendelésen megjelentek száma Megbetegedések száma Igazolt iskolai hiányzások száma Folyamatosság.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A lakosság idegenkedése, bizalmatlansága az újjal szemben. Kulturális különbségek. Forráshiány. Gyakorlatban történő bemutatás. Pályázatok, források keresése.
Szükséges erőforrások	Anyagi és humán erőforrások.

Intézkedés címe:	II/1. Biztos kezdet jellegű szolgáltatások helyi biztosítása, felvilágosítás, intézményhálózat működtetése, és a közösségi szolgáltatások kibővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Korai gyermekvállalás, hiányzó gyermekvédelmi szolgáltatások, és higiénia hiánya.

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Gyermekvállalás idejének kitolása, gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményhálózat létrehozása, működtetése, higiénés állapotok javítása a már megszületett gyermekek esélyeinek növelése, gyermekvédelmi szolgáltatások elérhetőségének felkutatása a közösségi szolgáltatások által minden igénybevevő felvilágosítása az alapvető higiéniai szokásokról 2024.12.31. a tudatos gyermekvállalás proponálása, a tisztálkodási lehetőségek biztosítása 2026.12.31. A lehető legtöbb fiatalnál elérni az iskola elvégzése utáni gyermekvállalást, lehetőleg az összes gyermekjóléti szolgáltatásra jogosult bevonása. A lehető legtöbb háztartásban adottak legyenek az alapvető tisztálkodási lehetőségek. 2028.03.31.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - tájékoztatás, folyamatos felvilágosítás - klubok szervezése - fogamzásgátló eszközök ingyenes biztosítása - intézményhálózat kialakítási feltételeinek megteremtése, kialakítása, működtetése - pénzügyi lehetőségek figyelembe vétele, igényekhez igazítása - közösségi szolgáltatások bővítése, akár épületbővítés árán is.
Résztevők és felelős	Csenyéte község Önkormányzata, célcsoporttagok, Biztos Kezdet Ház, Biztos Kezdet ház vezetője védőnői szolgálat, családsegítő-és gyermekjóléti szolgálat, jegyző/aljegyző
Partnerek	Magyar Máltai Szeretetszolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	2024.12.31. 2026.12.31. 2028.03.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Éves születésszám Anya életkora első szülés esetén Vállalt gyermekek száma Veszélyeztetett gyermekek száma, Intézményi férőhelyek száma Közösségi szolgáltatásokat igénybe vevők száma Pályázati források állami normatíva függvényében
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kulturális és nemzetiségi eltérések, szegényérzet Gyógyszersedési nehézségek. Társadalmi szerepek eltérő megítélése. Forráshiány. Folyamatos és rendszeres felvilágosítás. Segítő jelenlét. Források és pályázatok keresése, diszkréció.
Szükséges erőforrások	Anyagi, tárgyi és humán erőforrás.

Intézkedés címe:	II/2. Állandó iskolarendőri szolgáltatás, minőségi oktatáshoz való hozzáférés javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Iskolakerülés, az iskola kompetencia eredményei az országos átlag alatt maradnak.

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Igazolatlan hiányzások csökkentése, kompetencia eredmények javítása, állandó szociális konyha tárgyi és személyi feltételeinek megteremtése Minél kevesebb igazolatlan mulasztott óraszám elérése, oktatási intézményen kívüli foglalkozásokkal lehetőség szerint a helyi eredmények javítása , igények felmérése, lehetőségek pályázatok felkutatása, 2024.12.31. Minél kevesebb mulasztott óraszám elérése, továbbtanulási esélyek javítása, lehetőségek kiaknázása, az igények összehangolása, a szükségletek és a pályázati kiírásban foglaltak szerint. 2026.12.31. Minél több diák motiválttá tétele a tanulmányok iránt, nyomon követés, 2028.03.31.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - a településen működő Biztos Kezdet ház folyamatos fenntartása, bővítése, felszereltségének megtartása, javítása - állandó iskolarendőri szolgáltatás - a minőségi oktatáshoz való hozzáférés javítása - tanoda jellegű oktatás biztosítása, mentorrendszer működtetése, nyomon követés
Résztevők és felelős	Csenyéte község Önkormányzata, polgármester Encsi Rendőrkapitányság, , Általános Iskola, Gyámhivatal, Biztos Kezdet Ház, Szakszemélyzet, célcsoport tagjai, állami felügyeleti szervek.
Partnerek	Gyámhivatal
Határidő(k) pontokba szedve	2024.12.31. 2026.12.31. 2028.03.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	Igazolatlanul mulasztott órák száma Intézkedések száma (gyámhivatali, rendőri) Foglalkozásokon résztvevők száma Kompetencia mérések eredménye, továbbtanulók száma Működő szociális konyha megléte. Igénybe vevők száma
fenntarthatósága	Biztosított források arányában, nyomon követés. Pályázati források függvényében összekapcsolva az önfenntartással, és a közmunkával.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Mikrokörnyezeti hatások. Forráshiány. tanulók motiválatlansága, oktatók kiégése, szülők visszatartó ereje Komplex családi programok megvalósítása. Források és pályázatok keresése, szülők felvilágosítása, pedagógusok szupervíziója,
Szükséges erőforrások	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások.

Intézkedés címe:	II/3. Lovas terápia
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sajátos nevelési igényű, fogyatékkal élő tanulók oktatása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Ezen tanulók fizikai, szellemi kondíciójának, koordinációjának javítása. Igényfelmérés, pályázati lehetőségek figyelése keresése 2024.12.31. Sikeres megvalósulás esetén a lehető legtöbb célszemély bevonása 2026.12.31. a társadalmi integrálódás elősegítése.2028.03.31.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	lovasterápia: - az ehhez szükséges tárgyi feltételek (ló, istálló, pálya, takarmány) - személyi feltételek, szakképzett oktató, személy a ló ellátásához
Résztevők és felelős	Csenyéte község Önkormányzata, Biztos Kezdet Ház, Oktatási Intézmény, Oktatási Intézmény Vezetője , Célcsoport tagjai
Partnerek	Lovas tréner, Gondozók, Már működő lovas terápiás intézmény
Határidő(k) pontokba szedve	2024.12.31. 2026.12.31. 2028.03.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Szakértői Intézeti szakvélemények Kizárólag anyagi forrás biztosítása esetén.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Félelem az ismeretlentől, bizalmatlanság. Szülők hiánya. Forráshiány. Felvilágosítás. Anyagi feltételek folyamatos megléte.
Szükséges erőforrások	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások.

Intézkedés címe:	II/4. Állandó tornaterem építése teljes felszereléssel, állandó könyvtár létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekek fizikai állapota, Szabadidő hasznos eltöltése

<p>Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban</p>	<p>A gyermekek általános fizikai állapotának javítása. A gyermekek ránevelése a szabadidő hasznos eltöltésére</p> <p>A gyermekek általános fizikai állapotának felmérése, pályázatok keresése a gyermekek szabadidejének hasznos eltöltéséhez foglalkozások biztosítása 2024.12.31.</p> <p>Az adott lehetőség igénybevételével minél több fizikai kondíciót javító foglalkozás szervezése, emellett folyamatos eszközigeny nyilvántartása, pályázati lehetőségek figyelése, szabadidő hasznos eltöltésére irányuló igény kialakítása, fejlesztése 2026.12.31.</p> <p>Minél több eszköz beszerzése a fizikai állapot javítása lehetőségeihez mérten Minél több, a felmerülő igények kielégítését célzó lehetőség megvalósítása 2028.03.31.</p>
<p>Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tornaterem építése teljes felszereléssel (szőnyegek, bordásfal, súlyzók, mászókötel, mászórúd, dobantó, mindenféle labdajátékhoz labdák, stb.) - külső tornapálya, öltözővel, zuhanyzóval, futballkapu, kosárpalánk, röplabdaháló - kerékpárok - kerékpárút építése - mozgó könyvtár igénybevétele - Biztos Kezdet Ház szolgáltatásainak igénybevétele - a kettő ötvözésével helyi könyvtár kialakítása, akár a Biztos Kezdet Ház épületében
<p>Résztvevők és felelős</p>	<p>Csenyéte község Önkormányzata, Polgármester Oktatási Intézmény, Célcsoport tagjai Biztos Kezdet ház</p>
<p>Partnerek</p>	<p>Kivitelezők működő könyvtárak</p>
<p>Határidő(k) pontokba szedve</p>	<p>2024.12.31. 2026.12.31. 2028.03.31.</p>
<p>Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága</p>	<p>Szűrővizsgálatok eredményei Fizikai erőnlét mérések Működő könyvtár megléte Könyvtári szolgáltatásokat igénybe vevők száma Közösségi szolgáltatásokat igénybe vevők száma</p> <p>Egyszeri megvalósítás után állagmegóvással.</p>
<p>Kockázatok és csökkentésük eszközei</p>	<p>Eszközök nem rendeltetésszerű használat miatti rongálódása. Állandó felügyelet melletti használat biztosítása. Érdektelenség. Biztos Kezdet Ház fenntartása. Forráshiány. Motiválás. Működtetéshez szükséges források.</p>
<p>Szükséges erőforrások</p>	<p>Anyagi, tárgyi és humán erőforrás.</p>

Intézkedés címe:	III/1. Nappali ellátás biztosítása, kulturális programok szervezése alapszintű informatikai képzések szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Társaság hiánya, magas az egyedül élők aránya, valamint az idősek informatikai jártasságának hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A nyugdíjasok számára teljes értékű élet biztosítása, egyedül élők társasági életbe való bevonása, Helyi igények, egyedül élő idős emberek számának felmérése, pályázati lehetőségek feltérképezése az idős emberek világtól való elzártságának csökkentése, 2024.12.31. A felmerülő igények, és az adódó lehetőségek összehangolása, a hely specifikus stratégia kialakítása, távolba szakadt családtagokkal való kapcsolattartás élenkítése 2026.12.31. Lehetőség szerint a településen élő összes nyugdíjas bevonása a programokba, a képzések iránt felmerülő igények állandóvá tétele 2028.03.31.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - a Biztos Kezdet Házon belül nappali ellátás biztosítása étkeztetéssel - klubélet szervezése (hímző, kötő, sütő-főző foglalkozások) - foglalkoztatás megoldása (tésztakészítés, párnakészítés, saját részre vagy helyi intézményeknek való elajándékozásra) - mozi és színházlátogatások - gyógyfürdő látogatás szervezése - számítógép park beszerzése - internet hozzáférés kiépítése - alapszintű informatikai képzések szervezése
Résztevők és felelős	Csenyéte község Önkormányzata, Községi Ház, Biztos Kezdet Ház Vezetője , Célcsoport tagjai
Partnerek	Alapítványok, Szeretetszolgálatok
Határidő(k) pontokba szedve	2024.12.31. 2026.12.31. 2028.03.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Klub szolgáltatást igénybe vevők száma Biztos Kezdet ház megléte Internetet számítógépet használó idős emberek száma A helyi programok kevés ráfordítással folyamatosan fenntarthatók. A külső programokhoz támogatók megléte szükséges. Pályázati források függvényében
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nyugdíjasok egészségi állapota, mobilitás hiánya, elzárkózottság, elkényelmesedés, introvertáltság, idegenkedés, félelem az ismeretlentől. Forráshiány. Vonzó, színes programok. Rendszeres agitálás. Apró ajándékok. Felvilágosítás, működés gyakorlati bemutatása, napi szintű jelenlét. Források, pályázatok keresése.
Szükséges erőforrások	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások

Intézkedés címe:	III/2. Házi segítségnyújtás, jelzőrendszer kiépítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magatehetetlen, idős emberek
Célok - Általános megfogalmazás és	A magatehetetlen, idős emberek folyamatos szemmel tartása, Önellátásra képtelen idős emberek feltérképezése 2024.12.31.
rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Igények felmérése, pályázatok figyelése, a két oldal összehangolása 2026.12.31. Minél több magatehetetlen, idős ember folyamatos ellátása, szükség esetén intézményi elhelyezése.2028.04.03.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - házi segítségnyújtás - felügyelet - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás - bentlakásos intézményben való elhelyezés
Résztvevők és felelős	Csenyéte község Önkormányzata, Polgármester , Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Gondozási Központ, Célcsoport tagjai
Partnerek	Bentlakásos intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	2024.12.31. 2026.12.31. 2028.03.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Házi segítségnyújtást igénylők száma Pályázati források függvényében
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Bizalmatlanság. Információhiány – nem tudják, mihez van joguk. Forráshiány. Információs szolgáltatás. Szolgáltatásokhoz való hozzájárásról való felvilágosítás. Források és pályázatok keresése.
Szükséges erőforrások	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások

Intézkedés címe:	III/3. Szűrőprogramok szervezése, orvosi ellátás fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Megromlott egészségi állapot

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Egészségi állapot javítása, szinten tartása. Beteg emberek, betegségek feltérképezése 2024.12.31. Minél többféle szűrővizsgálat megszervezésének, pályázati finanszírozásának feltérképezése 2026.12.31. Minél több szűrővizsgálat megszervezése, /lehetőség szerint évente/ 2028.03.31
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - szűrőprogramok szervezése - egészségnap szervezése - orvosi ellátás fejlesztése
Résztvevők és felelős	Csenyéte község Önkormányzata, Helyi egészségügyi alapellátás tagjai, Védőnő , Célcsoport tagjai
Partnerek	Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat, Biztos Kezdet Ház, Külső orvos csoportok
Határidő(k) pontokba szedve	2024.12.31. 2026.12.31. 2028.03.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Szűrőprogramok száma Szűrőprogramokon résztvevők száma Pályázati források függvényében
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Alacsony érdeklődési szint. Forráshiány. Szűrések népszerűsítése. Források és pályázatok keresése.
Szükséges erőforrások	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások

Intézkedés címe:	IV/1. Felzárkóztató képzések szervezése, közfoglalkoztatás bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Aluliskolázottság miatti elhelyezkedési problémák, korai gyermekvállalás miatti elhelyezkedési probléma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A fiatalok anyuka oktatásának, vagy elhelyezkedésének segítése Az iskolai végzettségek felmérése, képzési lehetőségek felkutatása, fiatalok felvilágosítás 2024.12.31. Az igények felmérése, a képzések helybe hozásának lehetősége, ezek összehangolása, fogamzásgátló szerek használatának propagálása 2026.12.31. Minél több nő bevonása a képzésbe, lehetőség szerint minél több fiatal személynél elérni, az iskola elvégzése utáni gyermekvállalást 2028.03.31.

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Biztos Kezdet ház által biztosított háztartás-vezetési, gyermeknevelési, sütő-főző klubok folyamatos fenntartása, - ezáltal az önismeretük, önbecsülésük fejlesztése. - Képzések biztosítása és munkaerő-piaci ismereteik bővítése, könyvtár építése mindenki számára hozzáférhetővé tétele, a közfoglalkoztatás bővítése olyan munkakörökkel, melyek a nők számára is elvégezhetőek <ul style="list-style-type: none"> ☐ Minél korábbi felvilágosító propaganda ☐ Fogamzásgátló eszközök rendszeres, és ingyenes biztosítása ☐ kisgyermekek elhelyezésére szolgáló intézmények biztosítása
Résztevők és felelős	Csenyéte község Önkormányzata, Biztos Kezdet ház, Biztos Kezdet ház vezetője , Célcsoport tagjai
Partnerek	Oktatási Intézmény,
Határidő(k) pontokba szedve	2024.12.31. 2026.12.31. 2028.03.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>Képzések száma, Képzésben résztvevők száma, Közfoglalkoztatásban résztvevő nők száma és aránya. Fiatalkori szülések száma, nyolc általánost végzettek száma.</p> <p>Felvilágosítás folyamatosan, egyebek a pályázati források függvényében</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, tudatlanság, Forráshiány, Felvilágosítás, Információ adás. Pályázatok folyamatos figyelése
Szükséges erőforrások	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások

Intézkedés címe:	IV/2. A gyermekek napközbeni elhelyezése biztos kezdet jellegű szolgáltatások biztosítása, baba-mama programok
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyes utáni helyzet, kisgyermekes anyák szabadidős lehetőségeinek hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>Gyes utáni anyukák figyelése velük való törődés, baba-mama programok integrálása a Közösségi ház szolgáltatásai közé</p> <p>Kisgyermekes anyukák számának felmérése Klub kialakítás 2024.12.31.</p> <p>A biztos kezdet Ház keretein belül a Biztos kezdet jellegű tevékenységek bővítése pályázati lehetőségek figyelése, igénylése 2026.12.31.</p> <p>Minél szélesebb körben a képzések és a közfoglalkoztatás igény szerinti alakítása a lehető legtöbb kisgyermekes anya bevonása minél több programba 2028.03.31.</p>

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☐ Biztos Kezdet ház által biztosított háztartás-vezetési, gyermeknevelési, sütő-főző klubok folyamatos fenntartása, ezáltal az önismeretük, önbecsülésük fejlesztése. - ☐ A gyermekek napközbeni elhelyezésére Biztos Kezdet Ház, illetve bölcsőde építése, üzemeltetése
Résztevők és felelős	Csenyéte község Önkormányzata, Óvoda, Biztos Kezdet ház vezetője , Községi Ház, Célcsoport tagjai
Partnerek	Védőnő, védőnői szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	2024.12.31. 2026.12.31. 2028.03.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Gyes után elhelyezkedett nők száma Biztos kezdetház szolgáltatásait igénybe vevők száma Baba-mama programban résztvevők száma Biztos Kezdet Ház megléte
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, forráshiány Felvilágosítás, Pályázatok folyamatos figyelése
Szükséges erőforrások	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások

Intézkedés címe:	V/1. Megváltozott munkaképességű személyeknek való munkahelyteremtés, ellátásokhoz való hozzájutás helyi biztosítása, információszolgáltatás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkanélküliség, ellátásokhoz való hozzájutás nehézségei
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Megváltozott munkaképességű személyek elhelyezkedésének elősegítése, ellátásokhoz való egyenlő hozzáférés Megváltozott munkaképességű személyek felkeresése, igényeik és a számuk felmérése a településen, ellátatlan személyek számbavétele a településen 2024.12.31. Azon lehetőségek, és foglalkoztatók felkutatása, akik potenciális foglalkoztatóvá válhatnak, ellátásokhoz való hozzájutás biztosítása helyi szinten. 2026.12.31. Lehetőség szerint minél több megváltozott munkaképességű személy bevonása a foglalkoztatásba, a lehető legkevesebb ellátatlan személy a településen 2028.03.31.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☐ Megváltozott munkaképességű személyeknek való munkahelyteremtés (csomagoló üzem, borítékolás) ☐ ellátásokhoz való hozzájutás helyi biztosítása, információ szolgáltatás a biztos kezdet ház keretein belül, nappali ellátás, klub szervezése

Résztvevők és felelős	Csenyété község Önkormányzata, Polgármester , Foglalkoztatásban résztvevő célcsoporttagok, közösségi ház
Partnerek	Családsegítő-és gyermekjóléti szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	2024.12.31. 2026.12.31. 2028.03.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásban résztvevők száma szolgáltatást igénybe vevők száma Biztos Kezdet ház megléte Pályázati források függvényében
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány Pályázatok, források folyamatos figyelése
Szükséges erőforrások	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások

Intézkedés címe:	V/2. Számítógéppark, internet hozzáférés kiépítése, lovasterápia
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kulturális programok hiánya, szabadidő hasznos eltöltésének hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Kulturális programokhoz való hozzáférés biztosítása, szabadidő hasznos eltöltése lovasterápia által Igényfelmérés, pályázati lehetőségek figyelése keresése 2024.12.31. Közösségi ház tevékenységi körének bővítése sajátos igények szerint, sikeres megvalósulás esetén a lehető legtöbb célszemély bevonása 2026.12.31. Pályázati lehetőség szerint a lehető legtöbb számítástechnikai eszközökhöz, és Internethez való hozzáférés biztosítása sajátos igények szerint, a társadalmi integrálódás elősegítése a szabadidő hasznos eltöltése által 2028.03.31.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Tanári hálózat létrehozása, számítógéppark, internet hozzáférés kiépítése, könyvtár kialakítása sajátos igények szerint, Lovasterápia
Résztvevők és felelős	Csenyété község Önkormányzata, Polgármester , Biztos Kezdet Ház, Képzést vállaló célcsoport tagok
Partnerek	Oktatási intézmény
Határidő(k) pontokba szedve	2024.12.31. 2026.12.31. 2028.03.31.

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Internetet használók száma Szolgáltatást igénybe vevők száma Pályázati források függvényében
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány, Pályázatok keresése igénylése
Szükséges erőforrások	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások

Intézkedés címe:	V/3. Akadálymentesítés megvalósítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Mozgáskorlátozottság
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Mozgáskorlátozott személyek akadálymentes mozgásának biztosítása Azon intézmények feltérképezése, ahol nem megoldott az akadálymentesítés 2024.12.31. Pályázati lehetőségek figyelése, civil szervezetek felkeresése, adományok gyűjtése 2026.12.31. A lehető legtöbb akadálymentes épület megléte 2028.03.31.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Akadálymentesítés megvalósítása
Résztevők és felelős	Csenyéte község Önkormányzata, Polgármester , Kivitelezők
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2024.12.31. 2026.12.31. 2028.03.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Mozgáskorlátozottak által megközelíthető épületek, intézmények száma Állagmegóvás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány, Források, pályázatok folyamatos keresése
Szükséges erőforrások	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetésekben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1	Csenyéte községben elavult az ivóvízhálózat és nincs szennyvíz hálózat	Az ivóvízhálózat felújítása, szennyvíz hálózat fejlesztése	A ivóvízhálózat felújítása, fejlesztése, lakossági szennyvíz hálózat kiépítése. A településen élők komfort érzetének növelése.	Költségvetési koncepció, gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Csenyéte községben elavult az ivóvízhálózat és nincs szennyvíz hálózat	polgármester	2028.03.31.	A településen élők komfort érzetének növekedése érezhető lesz. A településen az ingatlan árak növekedésében is érezhető lesz a változás.	Belföldi és EU-s pályázatok bevonásával.	Az intézkedés hosszú távon is fenntartható lesz.	
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	képzettségi szint javítása,	aluliskolázottság, hivatalos ügyek	iskolai végzettséggel	költségvetési koncepció	özösségi fejlesztési	pályázati lehetőségek	polgármester	a pályázat kiírását követően	képzések száma, képzésen	pályázati források, humán	pályázatok függvényében	

	segítségnyújtás	intézésének nehézségei	rendelkező emberek számának növelése, gördülékeny ügyintézés		tratégia	felkutatása, képzések feltérképezése, képzések szervezése, lebonyolítása, információs szolgáltatás, ügyintézéshez szükséges adatlap rendszer biztosítása, hivatalos iratok kitöltése		az abban rögzített határidőket tartva, folyamatosan 2028.03.31.	résztevők száma, képzést eredményesen elvégzők száma, ellátatlan lakosok száma	erőforrások, anyagi, tárgyi, humán erőforrások	folyamatosan	
2	foglalkoztatási lehetőségek bővítése, szociális bérlakások építése, önnfentartás propagálása és támogatása	magas munkanélküliségi ráta rossz lakhatási körülmények, megélhetési gondok, pénz beosztás	magas munkanélküliségi ráta csökkentése, a lakosság lakáskörülményeinek javítása, helyes családi gazdálkodás elérése	település rendezési terv, költségvetési koncepció	Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia Európa 2020 stratégia	közfoglalkoztatás továbbfolytatása munkahely teremtés, helyben megvalósuló fejlesztéseknél helyi lakosok foglalkoztatása, lakásállományok felmérése, pályázatok benyújtása, lebonyolítása	polgármester	pályázat kiírását követően az abban rögzített határidőket tartva, folyamatosan 2028.03.31.	munkanélküliek száma, aránya, foglalkoztatottak száma, felújított lakások száma, művelésbe bevont kertek száma, közép és hosszútávon a családok életminőségének javulása, önnfentartás megvalósulása	pályázati források	közfoglalkoztatási pályázatok függvényében feltétel rendszer kialakítása folyamatos kontroll és a lakosok motiváltságának függvényében	
3												
...												
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Biztos Kezdet jellegű szolgáltatások helyi biztosítása, felvilágosító előadások,	korai gyermekvállalás	gyermekvállalás idejének kitolása	költségvetési koncepció	Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia 2007-2032)	tájékoztatás folyamatos felvilágosítás, klubok szervezése	polgármester	2028.03.31.	éves születésszám, anya életkora első születés esetén, vállalt gyermekek száma	anyagi, tárgyi és humán erőforrás	pályázati források függvényében	

	fogamzásgátló eszközök rendszeres ingyenes biztosítása											
2	tornaterem építése teljes felszereltséggel, állandó könyvtár létrehozása	gyermek fizikai állapot figyelése, szabadidő hasznos eltöltése	a gyermekek általános fizikai állapotának javítása	költségvetési koncepció		külső torna pálya, öltöző építése	polgármester	2028.03.31.	szűrővizsgálatok eredményei, fizikai erőnlét mérések	anyagi, tárgyi és humán erőforrások	egyszeri megvalósulás után állagmegóvás	
III. A nők esélyegyenlősége												
1	szűrőprogramok szervezése, orvosi ellátás fejlesztése	megromlott egészségi állapot	Egészségi állapot javítása, szinten tartása	Költségvetési koncepció	A nők zerepének erősítése a családban és a társadalomban (2021-2030)"	Szűrőprogramok szervezése, egészségnap szervezése, orvosi ellátás fejlesztése	polgármester	2028.03.31.	Szűrőprogramok száma, szűrőprogramokon résztvevők száma	Anyagi, tárgyi és humán erőforrás	Pályázati források függvényében	
2	Közösségi házban felzárkóztató képzések szervezése, közfoglalkoztatás bővítése	Aluliskolázottság miatti elhelyezkedési problémák	Képzések szervezése, közfoglalkoztatás bővítése	Költségvetési koncepció		Közösségi ház által biztosított háztartásvezetés, gyermeknevelési, sütő-főző klubok folyamatos fenntartása, ezáltal az önismereti, önbecsülési fejlesztések képzések biztosítása	Közösségi ház vezetője	Pályázati forrásoktól függően 2028.03.31.	Képzések száma, képzésben résztvevők száma, közfoglalkoztatásban résztvevők száma és aránya	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások	Pályázati források függvényében	
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Felzárkóztató képzések szervezése, közfoglalkoztatás bővítése	Aluliskolázottság miatti elhelyezkedési problémák	Közfoglalkoztatás bővítése	Költségvetési koncepció	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), 2023-2024)	Képzések biztosítása, munkaerő piaci ismeretek bővítése, a közfoglalkoztatás	polgármester	2028.03.31	Képzések száma, képzésben résztvevők száma, közfoglalkoztatásban résztvevők	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások	Pályázati források függvényében	

						tás bővítése olyan munkakörökkel, melyek a idősök számára is elvégezhetők			száma és aránya			
2	Közösségi házon belül nappali ellátás biztosítása, kulturális programok szervezése, idősklub létrehozása, alapszintű informatikai képzések szervezés	Nyugdíj utáni kiégés , társaság hiánya, magas az egyedül élők aránya, idősök informatikai jártasságának hiánya	A nyugdíjasok számára teljes értékű élet biztosítása, az egyedül élők társasági életbe való bevonása, az idős emberek világtól való elzártságának csökkentése, generációk összehozása	Költségvetési koncepció		A Közösségi házon belül nappali ellátás biztosítása étkeztetéssel, klubélet szervezése foglalkoztatás megoldása, kulturális programok szervezése, idősklub létrehozása, számítógépek beszerzése, internet hozzáférés kiépítése	Közösségi házigazdája	A helyben megvalósítható programok egy éven belül, a nyugdíjasok kulturális életét szolgáló programok pályázati forrástól függően 2028.03.31.	Klub szolgáltatást igénybevevők száma, internetet, számítógépet használó idős emberek száma	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások	A helyi programok kevés ráfordítással folyamatosan fenntarthatók, a külső programokhoz támogatók megléte szükséges, a közösségi házigazdája megléte	
3	Házi segítségnyújtás, jelzőrendszer kiépítése	Magatehetetlen idős emberek	A magatehetetlen, idős emberek folyamatos szemmel tartása szükség esetén intézményi elhelyezés	Költségvetési koncepció		Házi segítségnyújtás , felügyelet, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Polgármester	Az igények felmerülésétől függően 2028.03.31.	Házi segítségnyújtást igénylők száma	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások	Pályázati források függvényében	
V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége												
1	Akadálymentesítés	az önkormányzat épülete nem akadálymentes	mozgáskorlátozott személyek akadálymentes mozgásának biztosítása	költségvetési koncepció	Országos Fogyatékossgal Élők Program (2015-2025)	akadálymentesítés és megvalósítás	polgármester	2028.03.31.	mozgáskorlátozottak által megközelíthető épületek-, intézmények	anyagi, tárgyi és humán erőforrások	állagmegóvás	

									száma Fenntarthatóság, állagmegóvás			
2	Megváltozott munkaképességű személyeknek való munkahely teremtés, ellátásokhoz való hozzájutás helyi biztosítása, információ szolgáltatás	Munkanélküliség, ellátásokhoz való hozzájutás nehézségei	Megváltozott munkaképességű személyek elhelyezkedésének elősegítése, ellátásokhoz való egyenlő hozzáférés	Költségvetési koncepció		Megváltozott munkaképességű személyeknek való munkahely teremtés, ellátásokhoz való hozzájutás helyi biztosítása, információ szolgáltatás, közösségi ház keretein belül nappali ellátás, klubszervezés	Polgármester	Pályázati forrásoktól függően 2028.04.12.	Megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásban résztvevők száma, szolgáltatást igénybevevők száma	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások	Pályázati források függvényében, közösségi ház megléte	
3	Számítógéppark, internet hozzáférés kiépítése lovasterápia	Kulturális programok hiánya, szabadidő hasznos eltöltésének hiánya	Kulturális programokhoz való hozzáférés biztosítása, internethez való hozzáférés biztosítása, sajátos igények szerint, szabadidő hasznos eltöltése, lovas terápia	Költségvetési koncepció		Tanári hálózat létrehozása, számítógéppark, internet hozzáférés kiépítése, lovasterápia és az ehhez szükséges tárgyi feltételek, személyi feltételek, szakképzett oktató személy	Polármester	Pályázati forrásoktól függően 2028.04.12.	Internetet használók száma, szolgáltatást igénybevevők száma	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások	Pályázati források függvényében	

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselőtestületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,

- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a képviselő-testület által kijelölt személy felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Elfogadás módja és dátuma

I. Csenyéte Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Csenyéte község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Dátum

Aláírás